

Tüstav Arşivi

Orhan SİLİER

Bağış

TÜRK SÖZÜ

6 MAYIS 1969
FİYATI 125 KURUŞ
YIL: 2 SAYI:

77

1945'DEN BU YANNA
İKİLİ ANLAŞIMLAR
TÜS

Demokratik Mücadelede ayağımızı yere basarken

Erhan Erel
İ.P.S.D. Ankara başkanı

Geçtiğimiz hafta, İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği Ankara il başkanlığı Tandoğan Meydanından başlayıp Cemal Gürsel meydanındaki mitingle sona erecek olan İşsizlik ve Pahalılığı protesto yürüyüşünü tertip etmişti. Ancak o gün havanın çok yağışlı olması nedeniyle yürüyüş yapılamadı. Zaten bizce önemli olan bu gösterinin yapıp yapılmaması değildi. Önemli olan yürüyüşe katılacakların niteliği ve yürüyüşü hazırlayanların çalışma şekilleriydi.

Yürüyüşe katılacaklar gecekondu sakinleri ve işsizlerdi.

Gecekondu sakinleriyle zaten ilişkilerimiz vardı. Onlarla polis evlerini yıkarken omuz omuz mücadele etmiştik. Üstelik de karşılarına somut olarak kendi meseleleriyle çıkıyorduk.

Yürüyüşten önceki bir hafta süresince İPSD'nin genç militanları Tuzluçayır, Dikmen, Karşıyaka, Altındağ, Yenidoğan ve Akdere'de tamamen kendi problemlerini işleyen 60 000'i aşkın bildiri dağıttılar. Bunlardan Dikmen, Tuzluçayır ve Karşıyakada agitatsyonlara giriştiler. Sonraki günlerde gecekondu halkı kendi düşüncelerini daha beraklaşmış bir şekilde ellerine verilen yeni bildirilerde buldular. Böyle olunca da valinin «Talebelerle ilişki kurarsanız hepinizin evini yıkarım» tehdidinde pek tabii ki kulak asmadılar.

Bu arada hakim sınıfların yeni yeni oyunları ortaya çıkarıldı. Bunlardan birisi Karşıyaka'da gecekondu yıkılanlarla, komşularının arasındaki

kader birliğinden doğan savaş arkadaşlığını bozmak çabasıydı. Bunu sağlamak için araziye sahip olduklarını iddia edenler, bu semtlerdeki ajanları vasıtasıyla eskiden yapılmış olan evlerin yıktırılmayacağını, fakat yeni evler yapılırsa hepsinin —eski, yeni— yıktırılacağını halk arasında yayarak onları yeni gelenlere karşı coşmaya zorluyorlardı.

Ayrıca gençler gittikleri semtlerde halkın gayeyi istihsal etmese bile örgütlenmiş olduklarını memnuniyetle gördüler. Hemen her semtte, Anayasa'nın sarıh hükmüne rağmen, halkın başını sokacak bir evinin olmasını engelleyen hakim sınıflara karşı «gecekondu Dernekleri» kurulmuştu. Buna rağmen hakim sınıfların bu derneklerin yöneticilerini satın almak çabaları gözden kaçmadı.

Yürüyüşe katılacakların ikinci kesimi Ankara'nın civarındaki il ve kasabaların köylerinden gelen topraksız veya çok az toprağı olan köylülerdi. Bunlar bu mevsimde çoğalan inşaat işlerinde çalışıp bir miktar para kazanmak umuduydu. Ankara'ya gelip çeşitli semtlerdeki «Can Pazarı» denilen amele pazarlarında beklerler. Sayıları on bin civarındadır. İnşaat işlerinin yoğun olduğu İncesu, Küçükesat, Ulus, Dışkapı ve Bahçelievlerde sabah saat (dört-yedi) 4-7 arasında toplanır müteahhit'in adamlarının gelip koyun seçer gibi aralarından seçerek kendilerini işe götürmelerini beklerken iş bulamayanlar saat yedi-sekiz arasında copla dağıtılırlar. Bir kısmı şehirde dolaşırken bir kısmı da iş ve işçi Bulma Kurumu'nun «Vasıfsız İşçi» bekleme salonunda torpillilerden sonra belki iş verirler umuduyula bekler durur. «İşsizler» dediğimiz bu kesimle ilişkiler kurmak, onların meselelerine ışık tutmak oldukça güç oldu. Çünkü devrimci gençlerin, büyük devrimci potansiyel taşıyan bu kitleyle iliş-

ki kurmaları nedense (!) bazı çevreleri son derece tedirgin ediyordu. Ama yılmadan her gün, sabah saat beş civarında işçi pazarlarına dağılarak işçilerin anlayabilecekleri dille yazılmış bildiriler dağıtıldı. Ve de bütün kanunî hususlara dikkat edilerek hazırlanan bildiriler her dağıtılmaya başlanılışında polis tarafından toplatıldı. Ve gençler bir hafta süreyle hergün saatlerce karakollarda, adliye koridorlarında bekletilirlerken sıkıldılar, sıkıldılar, çünkü öğleden sonraları gecekondu semtlerine gidememeleri ihtimali beliriyordu. Kendileri için çalışan talebeler polis tarafından götürülürken işçilerin «vermiyelim çocukları» diyerek müdahale etmek istedikleri de gözden kaçmadı. Ayrıca bildirilerin etkisini anlamak için görevlendirilen arkadaşlar genç militanların götürülmesinden, veya dağılmasından sonra işçilerin arasına karışan yabancılar tarafından propaganda yapıldığını tesbit ettiler.

İşte böyle yoğun bir çabayla geçirdi İPSD üyeleri son haftayı. Ve kafalarında devamlı bir soru işareti vardı. Acaba bu düzenin en çok ezilen fakat geleceğin öncüleri olan emekçiler bu yolla demokratik direnme hareketine katılacaklar mıydı? İlk defa giriliyordu böyle bir deneye.

Deneyimiz olumlu sonuçlandı. Eğer hava 26 Nisan Cumartesi günü yağışlı olmasaydı Ankara, tarihi günlerinden birini yaşıyacaktı. Ve görecekti nasırlı ellerin sahiplerinin yürüyüşünden nasıl tedirgin olduğunu. Onların yaptıkları apartmanlara sahip çıkanların tıpkı bütün mitinginde tefecilerin olduğu gibi.

Boşa gitmedi çabalar, işçiler FKF'de ve Ziraat Fakültesinde toplandılar. Yapılan sohbette işsizliğin ve pahalılığın sebepleri kendilerince açıklandı, bunu tefeci bezirganlara bağladılar işçiler. Hakim sınıfların işçi ve köylülerle devrimci aydınlar arasına sokmak istedikleri buzlar çözüldükten birlikte türküler söylendi geleceğin güzel günleri için.

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eskiz ve program hazırlanır. Objektif tavsiyelerde bulunulur. Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no: 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

Bilim ve Sosyalizm yayınları

“Proletarya İhtilali Ve Dönek Kautsky”

Sosyalist hareket içindeki akımların derinliğine bir eleştirisi olan LENİN'in bu ünlü eseri, onun, Büyük Ekim İhtilali'ne götüren şartlar içinde ve İhtilal döneminde oportünizme karşı yürüttüğü mücadelenin, sosyalizmin tarihinde kesin rol oynayan çetin bir ideolojik mücadelenin ürünüdür. — 10 lira.

22 nci sokak 12/A — Ankara

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI

T. S. 154

(Basın: 60600/156)

DEV - GÜÇ üzerine

Ama Millî Demokratik Devrimden yana olan güçlerin özlemini ifade etmekle, sloganları sadece tekrar etmekle yetinmek, halkımızın bilinçlenmesi yolundaki görevimizi yerine getirmeye yetmez. DEV-GÜÇ'ün bir an önce programlaştırılıp uygulamaya geçmesi gereken görevi kütlelerle olan fikir bağını organik bağa çevirmektir.

HİÇ şüphe yok ki, DEV-GÜÇ'ün organize ettiği son 29 Nisan Mitingi, geçen yıldan bu yana, DEV-GÜÇ'ün temel sloganı olan «tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye» sloganının kökleştiğini, daha çok devrimci aydın ve öğrenci çevrelerini temsil eden millîci örgütlerin birleştiği bu çatının Millî Demokratik Devrimin ilkelerinden en küçük bir sapma yapmaksızın gelişme yolunda olduğunu göstermiştir. DEV-GÜÇ'ün kuruluşu sırasında güçbirliği ruhundan yoksun bir biçimde sürdürülen bölücü nitelikteki tartışmalar, küçük parti hesaplarının ittiği pazarlıklar ve bunların üzerine karşı-devrimci çevrelerin tezviratı, bu yıl yerini devrimci dayanışmaya, disipline ve yüksek moral gücüne bırakmıştır. Gerek miting hazırlıklarında ve gerekse eylem içinde her hangi bir çatlak ses duyulmamıştır. Ve karşı-devrimci çevreler, bu birlik-beraberlik havasından ürkmüşler, saldırıda bulunmak cesaretini gösterememişlerdir. Bu önemli bir gelişmedir. İktidarın faşist terörüne rağmen, ilân ettiği ana ilkeleri ile ikinci bir 29 Nisan Mitingini başarıyla sonuçlandırmak, DEV-GÜÇ'ün doğru çizgide azimle yürüdüğünü ispat etmiştir.

DEV-GÜÇ'ün saflarında yer alan örgütlerin sınıf karakteri, ya da üye sayısı ile güçbirliğinin kuvvetini ölçmeye kalkmak yanlış bir tutumdur. Önemli olan, DEV-GÜÇ'ün savunduğu ilkelerin toplumdaki hangi sınıf ve zümrelerin çıkarlarına uygun olduğudur. Ve şurası açıktır ki, DEV-GÜÇ toplumdaki millîci sınıf ve tabakaların özlemlerini dile getirmekte direndiği ve bu yolda başarı kazandığı ölçüde, bu millîci sınıf ve tabakalar DEV-GÜÇ'ün temel sloganını aktif olarak benimseyecektir. Devrimci güçlerin dileklerini, küçük politika hesaplarından uzak kalarak, en doğru, en açık biçimde kim ifade edebiliyorsa, bu devrimci güçlerin siyaset alanındaki gerçek temsilcisi de o olacaktır.

AMA Millî Demokratik Devrimden yana olan güçlerin özlemini ifade etmekle, sloganları sadece tekrar etmekle yetinmek, halkımızın bilinçlenmesi yolundaki görevimizi yerine getirmeye yetmez. DEV-GÜÇ'ün bir an önce programlaştırılıp uygulamaya geçmesi gereken görevi, kütlelerle olan fikir bağını organik bağa çevirmektir. 5 Köklü Demokratik Savaş, bir an önce uygulama alanına geçirilmeli, halkımızın bağımsızlık ve demokrasi yolundaki mücadelesi, mahallinde ve aktif biçimde desteklenmelidir.

MİLLİCİ sınıf ve tabakalar içinde özellikle köylümüz, feodal kalıntıların tasfiyesi yolundaki demokratik mücadelede önemli adımlar atmaya başlamıştır. Yurdumuzun dört bir yanından bu mücadelenin somut örnekleriyle karşılaşırız. Köylüler, toprak ağalarına, tefecilere ve araçılara karşı gereken uyanıklıkla aktif mücadeleye girişmektedirler. DEV-GÜÇ programında ise, toprak ağalığı ile savaş, din sömürücülüğü ile savaş, önemle ve özenle ele alınmıştır. Şimdi programdaki bu maddenin uygulanmasına ve diğer demokratik güç ve örgütleri toparlayarak demokrasi mücadelesinin sürdürüldüğü yerlerde çalışmalarına geçmek, önümüzdeki bir görevdir. Bu çalışmalarda gecikmek, temel ilkelerin lafta kaldığı görünüşünü verir ve DEV-GÜÇ, tabanın özlemlerini dile getirmekte geri planda kalır.

KÖYLÜMÜZÜN antifeodal çıkışlarının aktif olarak desteklenmesi, Devrimciler Güçbirliği örgütünü bir anda milyonların kuruluşu hâline getirecektir. Ve zaten DEV-GÜÇ'ün nihai amacı, birkaç büyük kentimizde, aydınların ve öğrencilerin arada bir gövde gösterisi yapmakla yetindiği kısıtlı bir eylem olanağına ulaşmak değildir. DEV-GÜÇ, toplumumuzda sağlam ne varsa, millîci ne varsa, şehir ve köy emekçisiyle, şehir ve köy küçük burjuvazisi ile, asker-sivil aydın zümresiyle, demokratik devrim saflarında yerini alması mümkün olan millî burjuvazisiyle tüm Türk ulusunu yurt çapında gerçekten ve derinliğine temsil ettiği ölçüde amacına ulaşacaktır. 5 köklü demokratik savaş ve 5 köklü ulusal düzen işte bu amacı öngörür. Öyleyse görev, Türk toplumundaki bütün devrimci güçlerin mevcut ya da kurulacak örgütleriyle DEV-GÜÇ saflarında devrimci eyleme katılmalarını sağlamak için mücadeledir. Ve bu mücadelenin başarılı olması, demokratik güçlerin tabanıyla sağlam ilişkiler içinde bulunmamıza bağlıdır. Bu ilişkilerin eylem içinde gelişmesi, DEV-GÜÇ'ün gerçekten dev bir güç olduğunu dostla düşmana kanıtlayacaktır.

KÖYLÜMÜZÜN demokratik mücadelesini destekleme yolunda, Ortanın Solu hareketinin dinamik lideri Ecevit'in olumlu tutumunun yanı sıra, DEV-GÜÇ'ün öğrenci militanlarıyla miting meydanlarındaki ölçülü, disiplinli davranışını köylerde antifeodal mücadeleye yöneltmesi ve bunu bir yaz programı çerçevesinde uygulaması, kâğıt üzerindeki ilkelerin gerçekleşmesi olanağını sağlayacaktır. İnanıyoruz ki bugün DEV-GÜÇ bozguncu davranışlardan, millî demokratik devrimin gereğini kavriyememiş bölücü unsurlardan arınmıştır ve saf birliği hâlinde belli bir programı uygulayabilecek seviyeye gelmiştir. Bu potansiyeli değerlendirmek zorunluğu vardır. Aksi takdirde, bu potansiyel dağınık bir biçimde, kendi başına, disiplinsiz ve örgütsüz, hatta ölçüyü kaçırarak, antifeodal mücadelede köylüyle saf tutmak isteyecektir ve böyle bir durumun olumlu ve olumsuz yönleri karşısında pirincin taşını ayıklamak gene DEV-GÜÇ'e düşecektir.

EVET, DEV-GÜÇ programının uygulama alanına geçirilmesi zamanı gelmiştir. Ve bu uygulamayı militan kadrolar şevkle yerine getirmek eğilimindedir. Baltalamalar, küçük parti hesapları, bölücü davranışlar eylem içindeki militanları görevinden alıyormuş gibidir. Bu konuda kural bellidir. Kim tarihimizin bu olumlu gelişmesi karşısında, millîci güçlerin millî demokratik devrim yolundaki birleşmesi gerçeği karşısında biricik devrimci davranış olan aktif destekleme davranışını benimsemiyorsa, kim küçük politika hesaplarıyla devrimci güçleri bölmeye kalkıyorsa, kim sektör bir tutumla ve sözüm ona sosyalist bir terminolojiyle geleneğinin devrimci potansiyelini görmezlikten geliyor, Atatürk geleneğinin devrimci eylemde denenmiş temsilcilerine leke sürmeye kalkıyorsa, kim çetin zamanların sosyalistlerine karşı gerici iktidarın baskı kuvvetleriyle işbirliği ediyorsa; o, ya sosyalist maskesi altında adam kandırmaya kalkmış bir düşman ajanıdır, ya da ne sosyalizmin biliminden, ne de Türkiye'nin gerçeklerinden haberi olmayan ve objektif olarak ajanın yapacağı baltalamayı bilinçsiz olarak yapan zavallı bir oportünisttir.

olaylar

Mihri Belli serbest bırakıldı

Mihri Belli 2 Mayıs günü yapılan duruşma sırasında serbest bırakılmıştır. Hatırlanacağı gibi Mihri Belli, 19 Mart Çarşamba sabahı evinden sivil polislerce alınmış ve acele çıkarılan kararlarla tutuklanmıştı. 44 gün cezaevinde kalan Mi-

ri Belli tutuklanmasına esas teşkil eden bilirkişi raporunun Ankara Ağırceza mahkemesince reddi üzerine serbest bırakılmıştır. Reddedilen raporu hazırlayanlar Prof. Sahir Erman, Prof. İlhan Akın'dır.

Oportünistlerin seçim hesapları

TİP oportünist yönetici kliğin lideri Aybar, 1 Mayıs günü yaptığı açıklamada, «Halk iktidarını geciktirme bakımından CHP, AP'den daha tehlikelidir» demektedir. Aybar'a göre, «Şüphesiz radyo tarafsız değildir. Dinleyenler TRT'nin CHP'den yana olduğunu, fakat mecburen AP iktidarını tuttuğunu farketmektedirler. AP'nin Anayasa'nın gerisine düşen tutum ve davranışları bize CHP'nin teşkil ettiği tehlikeleri unutturmalıdır.»

TİP yöneticilerini CHP'ye karşı bu derece sert tutum takınmaya zorlayan husus, hiç şüphesiz yaklaşan seçimlerdir. Türkiye'deki millî sınıfları devrim saflarına kazanmak, proletaryayı kendi sınıf ideolojisi etrafında örgütlemek hedefine yönelmeyen oportünist TİP yöneticileri, Türkiye'deki bütün meselelere oy kazanmak açısından bakmaktadırlar. Bu sebeple, CHP veya Türkiye'deki herhangi bir partide görülen

sola açılma, oy hesapları açısından, bir mel'us şirketi özelliğindeki oportünist TİP yöneticilerini her zaman için telâşa düşürmüştür. TİP yöneticileri için mesele, Türkiye toplumunda devrimci düşünce ve eylemin yaygınlaşması, toplumun her katı ve örgütler üzerinde etkili olması ve onlara yön vermesi değil, ilerici oylara sahip çıkmaktır. Reformcu çizgide tutarlı bir politika izleme ihtimali olan bir CHP, ilerici-reformcu oylara ortak olması bakımından, TİP'in oportünist küçük-burjuva yöneticilerini rahatsız etmektedir. CHP üzerinde Amerikan emperyalizmi etkili oldukça, TİP yöneticileri ve sol harekete musallat olan diğer oportünistler, bugün bayram etmektedirler.

Faşizmin çeşitli baskı ve terör kanunlarıyla saldırıya geçtiği bir dönemde, parlamento içi veya dışındaki bütün demokratik güçlerin ortak mücadelesini sağlamak ve geliştirmek gerekirken, Aybar «oy hesapları» içinde, demokratik dayanışmayı baltalamak için elinden geleni yapmaktadır.

CHP yöneticilerinin kaypak tutumlarını devrimciler bilirler ve bunu her zaman göz önünde tutarlar. Bununla beraber, devrimci tavır, emperyalizmin CHP üzerindeki ideolojik etkinliğiyle mücadele etmektir. Yoksa CHP'yi tamamen emperyalizmin hâkimiyetine terketmek değil.

CHP yöneticileri, gerek «Anayasa Nizamını Koruma Kanunu», gerekse «TRT Kanunu»na karşı şiddetli bir mücadele kampanyası açmışlardır. Faşist kanunlara karşı bu davranış olumludur ve CHP'nun bu tutumunu daha ileri noktalara götürmek görevimizdir de. TRT'nin kesinlikle emperyalizmin bezirgâni haline gelmesi, sosyalistler için herhalde arzulanır bir şey olmaması gerekir. Bugün TRT'de emperyalizm ve işbirlikçi güçlere karşı millî güçlerin sesini duyurması için mücadele verilmektedir. TRT'nin millî bayramları unutmamasında, kitap tanıtma saatlerinde gayri-millî unsurların karşı-devrimci yayınlarının tanıtılmasında, seçimlerde yalnız AP'nin borusunun ötmesinde vb. de kimin yararı olabilir. ANT Dergisi başyazarı, «TRT Kanunu için yapılan mücadele, CHP ve AP arasındaki mücadeledir,» diyor. Bu görüş, ANT'nin başyazarının faşizme karşı mücadeleyi kenardan seyrettiğini ve sosyalistlere bunu telkin ederek, objektif olarak AP'nin —dolayısıyla emperyalizmin— davulunu çalmasını gösterir. Ve bu görüş aynı zamanda bir itirafın da ifadesidir: «Biz oportünistler, CHP'yi çok eleştiririz ama faşizme karşı mücadele bayrağını da ona teslim ederiz.»

CHP'deki yalpalamalar karşısında devrimcinin tavır, sızlanmak ve yakınmak değildir. Bu yalpalamaları izah etmek, küçük-burjuva tutumunun tabii bir sonucu olarak karşılamak icap eder.

Devrimcinin görevi, küçük burjuvaziyi Millî demokratik mücadele saflarına kazanmak ve onun kaypaklığını önlemektir.

Ankara'da emperyalizmin uşakları millicilere saldırdı

Lâik Kemalist ilkelerin ve hukuk devleti anlayışının mücadelesini yapmış olan Yargıtay 1. Başkanı İmran Öktem'in ölümü ve cenaze töre-

ni gericiakımların şahlanışına vesile olmuştur. Yargıtay'ın açılışında yaptığı konuşmalarda, lâik cumhuriyet ilkelerini, dürüst ve tarafsız adalet anlayışını, demokratik hukuk devleti idealini dile getirmiş olan İmran Öktem'in ölümü üzerine gerici çevreler, bayağı bir propaganda faaliyetine girişmişler emperyalizmin «cihad» bayrağını açmışlardır.

Maltepe camisinde yapılan cenaze törenine kitleler halinde gelen yobazlar ve onları destekleyen AP militanları, mitinglere saldırma alışkanlıklarını yurtseverlerin cenazelerine saldırmaya kadar varmışlardır. «Kahrolsun Komünistler!» ve «İslâm için cihad» avazeleri arasında yapılan gösteri ve olayların tafsilatı üzerinde durmaya-çağır okuyucular gazetelerden izlemişlerdir.

Ancak bu olayın Türkiye'nin millî-demokratik mücadelesi açısından bir anlamı vardır ve bu mücadelede yerini belirlemeyenler için uyarıcı bir niteliği olması gerekir.

Emperyalizm, her girdiği ülkede en gerici düşüncelerle ittifak etmekte, feodalite artığı dinci-gerici akımları Millî hareketlere karşı kullanmaktadır. Kanlı pazarda millî kurtuluşçu bıçaklayan kara el, İmran Öktem'in cenazesine saldırmanın elidir. Emperyalizm için biraz millî kurtuluşçu olmak bile düşman olmak için kâfidir. Sosyalist olsun, gerçek milliyetçi Kemalist olsun, Millî Kurtuluş davası için mücadele edenler emperyalizm için düşmandır ve ezilmesi gereken millîci güçlerdir. Bunu kavrayamayan ve emperyalizme karşı millî ittifakın gereğini cahilliği yüzünden inkâr edenler, yeya millî ittifakı küçük burjuva duygularına kapılıp baltalayanlar, bu olay karşısında düşünmelidir.

Anti emperyalist mücadele veren gençlere, «Kahrolsun Komünistler» diye bağırarak yobaz, aynı avazeyi eski bir millî kurtuluşçu olan İnönü'nün bulunduğu topluluğa, cenaze törenine katılan topluluğa karşı da haykırmıştır. Emperyalizm «anti-komünist» silâhını bütün millî kurtuluşçulara karşı kullanıyor. Emperyalizmin proleter devrimcileri tecrit oyununa gelen bir kısım küçük burjuva aydınları ve kemalist olduğunu iddia eden sözde reformcular uyanmalıdır. Mustafa Kemal'in tam bağımsız Türkiye idealini bütün millîci güçlerin ortak mücadelesiyle kurulum. Ve bugün millîci hareket emperyalizmin saldırısından, tasallutundan bu ortak direniş ve mücadeleyle korunur. Kim ki, devrimci güçbirliğinin gereğini, bu olay üzerine de ve hâlâ anlamamaya çalışmaktadır. Ve kim ki emperyalizmin âleti olan şursuz yobazları «İslâmcı halk cephesi» olarak ilân eder ve lâik-Kemalist aydınları düşman olarak gösterme çabalarına bundan böyle de devam eder, o kimseye şüphayle bakmak gerekir.

Sağ ve sol sapmalar toplatıldı

Sol Yayınları tarafından yayınlanan Stalin'in «Sağ ve Sol Sapmalar» adlı kitabı toplatılmış. Sol Yayınlarının sorumlu yönetmeni Muzaffer Erdost hakkında kovuşturma açılmıştır.

Yeni açılan dâvayla birlikte Muzaffer Erdost hakkında istenen hapis cezası 90 yıla yaklaşmaktadır.

● olaylar

FKF'de oportünistlerin tehlikeli oyunu

İdeolojik alanda kesin bir yenilgiye uğrayan oportünizm, devrimci hareketi yaralama, onu içine vama etmektedir. Oportünizmin en son buluşu, den vurma görevine her yönüne başvurarak de-Kürt gençlerini ve aydınlarını devrimciler ve devrimci harekete karşı kıskırtmak olmuştur.

2 Mayıs cuma günü İstanbul FKF Sekreterliğinde yapılan toplantıda, tartışmalar sırasında oportünistlerle devrimciler arasındaki tartışma, oportünistler tarafından Doğulu gençlere bir Türk-Kürt kavgası olarak aksettirilmiş, devrimci Kürt gençleri proleter sosyalizmi mücadelesi veren gençler üzerine tahrik edilmiş, gizlice Doğulu öğrencilerin kaldığı yurtlara haber yollanmıştır. Amaç, dedikodularla, yanlış haber ve tazviratla devrimci safları bölmektir. Amaç, Türkiye'de yaşayan herkesin ve bütün halkların millî-demokratik devrim mücadelesini yaralamaktır. Oportünizmin amacı, emperyalizmin bölme politikasını hizmettir.

Millî-demokratik devrim mücadelesi, Türkiye'deki kardeş toplulukların, omuz omuza bağımsız ve feodaliteden arınmış bir Türkiye için mücadelesidir. Ve bu mücadele amaçlarından biri, hiç şüphesiz, bağımsız Türkiye toprakları içinde Kürt topluluğunun varlığının kabul edilmesi, ona kendi anadilini kullanma hakkının tanınması, Doğulu toprak emekçisinin özgür vatandaş düzeyine erişmesi, Doğu'daki Türkleştirme politikasına son verilmesidir. Türkiye'de bölgeler arasında güdülen ayırımın kalkmasıdır.

Oportünizmin bütün kıskırtmaları ve tahrikleri sonuç vermemiştir. Türk Solu adındaki «Türk» kelimesini istismar gayretleri boşta çıkmıştır. Millî-demokratik devrim ve Kürt meselesi, devrimci açıdan Doğulu gençlere anlatılmış ve Türkiye'de yaşayan herkesin emperyalizme karşı menfaatini devrimci hareketin savunduğu ve bu hareketin her türlü asimilasyon (türkleştirme) politikasına karşı çıktığı gerçeği anlatılmıştır.

Türk Solu, Türkiye'de yaşayan bütün halkların enti-emperyalist ve inti-feodal özelemlerini dile getirir ve bu mücadelenin gazetesidir.

Tusloğ grevi

Türkiye'de IOI Amerikan üssünün ve 20.000 Amerikan askerinin ihtiyacı olan her türlü malzemenin ithalini ve gerekli yerlere ulaştırılmasını yapan bir kurum vardır: TUSLOG

İşte burada çalışan işçiler 9 Nisan'da greve girdiler. TUSLOG Amerikan şirketi ama işçiler bizim yerli işçilerdi. Ücretlerine zam istiyorlardı. Amerikalıların küçük düşürücü hareketlerinden usanmışlardı. Amerikalı amirler işçileri görevleri dışındaki kişisel işlerinde de kullanmak istiyorlardı. Yani angarya işlerde. Hangi işçi buna yanasmazsa isten atılmakla tehdit ediliyordu. İşçi İdari İşbirliği Komitesi işçilerin şamar oğlanı gibi kullanılmasına engeldi. İşveren bu komiteyle de çatışma halinde idi. Bu komiteyi de bu nedenle ortadan kaldırmayı istiyorlardı. Oysa İş Kanununa göre işveren bu komiteyi ortadan kal-

dıramazdı. İşveren kanunu çiğnemeyi denedi Bunun üzerine 24 Nisan'da İzmir ve İstanbul'da işçiler grev'e girdiler.

İşverenin bundan sonraki tutumu tipik bir üçkâğıtçılık örneği idi. Uzlaştırma kurulunun tekliflerini bile kabul etmediği halde buna bir itirazı yokmuş gibi davranıyordu. Yayınadıkları bildirilerde, «TUSLOG işyerinde çalışan işçilerin durumları Türk Millî Savunma işyerlerinde çalışan işçilerle karşılaştırılırsa, bahsi geçen şartların Türk sendika tarihinin en büyük bir başarısı olarak vasıflandırabiliriz.» gibisine laflar ediyorlardı. HARB-İŞ tarafından yapılan inceleme ise ücret ve sosyal haklar bakımından Türk Millî Savunma işyerlerindeki işçilerin koşullarının daha iyi olduğunu yansıtıyordu. Aradaki farklar işyerindeki tahtaya asıldı. TUSLOG yöneticilerinin yalan beyanları açığa vuruldu.

Grev, sürüp giderken, bir yandan da yolsuzluklar sürüp gidiyordu. Salı-Pazarı'ndaki grev yerinde grev sözcüsü Atalay Özel Amerikalılar tarafından hunharca dövülmüştür. Aldığı doktor raporunda Özel'in bir hafta çalışamayacağı, bir hafta'da ayakta tedavi görmesi icap ettiği belirtiliyordu. Aynı dayacağı mazallah Amerikalı yemiş olsa toplum polisimiz onlara el kaidranları tanınmaz hale getirirdi kuşkusuz.

Yine aynı yere kargo gelmiş işçiler tahliyeyi durdurmuşlardı. Bunun üzerine işveren tahliye için diğer ticari ambarlara ve Haydarpaşa limanına müracaat eder ama yine de tahliyeyi başaramaz. Bunun üzerine kargonun yüklü bulunduğu gemi tahliye için Derince'ye gider. İstanbul'a ait TUS-

LOG malzemesinin Derince'de tahliye edilebilmesi için askeri manifestonun ticari manifesto olarak değiştirilmesi ve tahliye limanı olarak Derince limanının gösterilmesi gerekir. İş sahtekârlığa kalsın, manifesto üzerinde gerekli gümrük sahtekârlığı yapılır. Bu konuda Derince Liman İşletmesi Müdürlüğünde bir de zabıt tutulmuştur. HARB-İŞ ve Likat-İŞ'in hukuki itirazları sonucu tahliye işi bu şekilde önleniyor.

Salıpazarı'ndaki grev 24 Nisan'da başladığından işçi işveren 24 günlük ücret alacaklıydı. TUSLOG bu ücretleri kanunen ödemek zorundaydı. TUSLOG kanun filan dinlemiyordu.

Yine İş Kanununa göre grev süresinde hastalanan işçilerin hastaneye başvurması hakkıydı. Ama TUSLOG vizite kâğıdı vermiyordu.

Özetlersek işçilerimiz sahtekârlık, dayak ve tehdit, ücretlerinin gaspedilmesi, hastaneye yollanmamak gibi yollardan sindirilmek istenmişti.

Oysa hayat pahalılığı toplu sözleşmeden bu yana yüzde 21.6 arttığı halde işçilerimiz ancak yüzde 10 bir ücret artışı talep ediyorlar TUSLOG ise yüzde 5 bir ücret arttırmaya bile yanaşmaktadı. İşçilerin reddedilen diğer talepleri şunlardı :

İzinlerin senede bir gün arttırılması

Yıllık ikramiye

Sosyal yardım

Yapılacak tensikatlarda Sendika temsilcisinin bulunması

Grev'in İstanbul ve İzmir'den sonra Ankara, Diyarbakır, Gölçük, Erzurum ve Adana'ya da sırayacağı anlaşılmaktadır.

ayıkla pirincin taşını

rifat ılgaz

Ve çekildi

Halk oylamaları ile halka posta koymayı huy edinen De Gaulle, bir posta daha koydu:

«İdari reform istiyorum. Evet demezseniz çekilirim haaa!..»

«Öfff be..» dedi halk, «Çekilmez oldun sen de..»

Bu surat asmaya dayanamadı asil De Gaulle. Çekildi!

Ha gayret!

Merkez Bankası Genel Müdürü müjdeleyiyor:

«Bu yıl işçi dövizini 120 milyon dolar olacak!»

Yani şöyle böyle bir buçuk milyar Türk lirası getirecek işçilerimiz dışardan!

İki yüz bin işçimiz var yurt dışında. Bir milyon işçi gönderirsek, giren döviz, eder

yedi buçuk milyar lira! Beş milyon işçi gönderirsek, kırk milyar lira! (yani hükümet bütçesi). İşte özel sektörün beklediği kalkınma! Bu kalkınmak için de toptan göç! Ha gayret!..

Kesin tedbir

Atay başmakalesinde :

«Ve komünistliğe götüren sola karşı iyi-ve tedbirli davranmalıdır.»

Neden mi tedbirli davranmalı :

«Yüzde altmışından fazlası okuma - yazma bilmeyen bir ülke» olduğumuz için!

Güzel gerekçe!

Daha kesin bir tedbir mi?

Yüzde altmışı yüzde yüze yükseltmek için bütün okulları kapatmak!

Toprak reformu

Üç kaçakçı mayın tarlasında can vermiş!

Kendi tarlası yoksa ne yapsın!..

29 Nisan Mitingi başarıyla yapıldı !

Devrimci kuruluşların, gençlik kuruluşlarının ortak olarak düzenledikleri 29 Nisan Mitingi, geçen hafta Salı günü Ankara'da Zafer Meydanında onbini aşkın bir kalabalığın katılımıyla yapıldı. Tam bir disiplin içinde hazırlanan miting, DEVGÜÇ'e yaradır şekilde gerçekten dev ölçülerle uygulandı ve böylece doğru devrimci çizginin ve dayanışmanın sıhhatli bir ürünü daha alındı.

Bu başarılı eylemin geçen yıla göre öz bakımından ileri bir nitelik taşıdığı da gözden kaçmadı. Mitingde ayan beyan ortaya çıkan bu gelişme şu noktalarda toplanabilir:

1 — Geçen yıl yapılan mitingde atılan «Bağımsız Türkiye» şiarı tamamen tutmuştur.

2 — Gericiler, karşı - devrimciler, mitinge saldırmak cesaretini gösterememiştir.

3 — Mitinge az da olsa işçiler ve köylüler fiilen katılmış, ellerindeki pankartları yükselterek işçi - köylü - gençlik dayanışmasının Ankara'daki filizlerini göstermişlerdir.

4 — Toplum polisi, mitingin başarısı karşısında tarafsız bir tutum takınır gözükmemiştir.

5 — Miting, doğru eylem çizgisinde birleşen güçlerin tam bir dayanışması içinde geçmiştir.

Mitinge katılan herkesin birleştiği bu özellikler, gerçekten önemli bir gelişmeydi. Başlangıçta tartışmalara ve oportünist yöneticilerin çıkardığı olaylara sebep olan TAM BAĞIMSIZ, GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarının en küçük bir pürüze yer verilmeksizin tüm devrimci güçler tarafından benimsendiği, aradan geçen bir yıl içinde bu şiarın gerçek anlamıyla tuttuğu anlaşıldı. Ve tabii, aynı şiar çevresinde birleşen devrimci güçler, «devrimci dayanışma»nın

güzel bir örneğini verdiler: Fikir Kulüpleri Federasyonu, mitinge nasıl canı gönülden katıldıysa, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu da kendisinden beklenen olumlu tutumu yerine getirdi ve bu iki kuruluşun başkanı olan Yusuf Küpeli ve Nail Gürman beş dakika arayla aynı çağrıda bulundular:

«Bağımsız Türkiye istiyorum!»

Bütün bu gelişmeler, gericileri bozguna uğrattı. 29 Nisan günü öğleden sonra gericiler tarafından düzenlenen ve Adalet Partisi'nin bütün imkânlarını seferber etmesine rağmen fiyat-koyla sonuçlanan gösteri, bozgunu perçinledi.

Mucip Ataklı, Suphi Karaman ve Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Özgün Nas'tan teşekkür eden tertip komitesine yardımcı olarak çalışan Kadri Kaplan'ın yönetimindeki militanlar, öyle sıkı bir çalışmayla hazırlanmışlardı ki, gericiler çevrelerin baltalamaları sonuç vermedi. Mitingten üç gün önce dağıtılmaya başlanan yüzbin adet bildiri ve binlerce duvar afişi, 29 Nisan mitingini Ankara halkına duyurmayla yetti. Gençlik kuruluşları da önceden yaptıkları hazırlık toplantılarıyla, öteki şehirlerin militanlarına örnek olacak bir disiplin anlayışını gerçekleştirdiler.

ORDU GENÇLİK EL ELE

Miting alanında ilk konuşmayı FKF Genel Başkanı Yusuf Küpeli yaptı. Binlerce kişinin coşkuyla izlediği konuşmayı, Küpeli, «Bağımsız Türkiye» sloganını tekrar ettirerek tamamladı. Hep bir ağızdan binlerce devrimci tarafından tempo tutulduğu sırada kürsüye çıkan SDDF Başkanı Nail Gürman, sol yumruklarını havaya kaldıran militan arkadaşlarının gösterileri ara-

sında aynı sloganı haykırdı ve 27 Mayıs Derneği eski Genel Başkanı Dr. Çağlar Kırçak bu heyecanı en yüksek seviyede tutmasını bildi. Ankara Üniversitesi'nin yeni Öğrenci Birliği Başkanı Özgün Nas ise, doğu Anadolu insanlarının mert sesini yansıttı. Bağımsız milletvekili Reşat Özarda, bağımsızlığımızı zedeleyen ikili anlaşmaları, maden kanununu anlattı ve gençliğin sevgi gösterileriyle karşılandı. Tabii Senatör Mehmet Özgüneş'in konuşma yapacağı bildirildiği zaman, onbinlik kalabalık «ordu gençlik el ele» diye tempo tutmaya başlamıştı. Gençliğin yerinde slogan kullanmaktaki bu uyanıklığı ve bilinci görülmeye değerdi.

Aşağıdaki sütunlarımızda konuşmasının tam metnini verdiğimiz Millî Birlik Komitesi Üyesi General Cemal Madanoğlu, büyük ilgi uyandırdı. Madanoğlu konuşurken, yabancı ve yerli basın mensupları, devamlı kameralarını çalıştırıyor, filmler çekiyor, her kelimeyi tek tek not alıyordu. Bugünün Kontenjan Senatörü Madanoğlu, konuşması sırasında bir anısını da anlattı ve «süngü taaaak!», «marş marş!» gibi komutları, bağımsızlık ateşinin üslubunda şirleştirdi. Bu anlamlı konuşmayı gençlik «ulusal ordu! ulusal ordu!» diye arada bir kesmeye çalışıyor, General, her sözcüğü yerine oturarak gençliğe cevap veriyordu.

Devrimciler Güçbirliği adına konuşan Tabii Senator Kadri Kaplan, emperyalizme ve özellikle işbirlikçilerine şiddetle çatarak günün son konuşmasını yaptı ve onbinin üzerindeki militan kalabalık, mitingin başlangıcındaki disiplinli davranışıyla Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin önüne kadar yürüdü.

Cemal Madanoğlu'nun konuşması

Selâm ve sevgi sizlere gençler.
Yazıklar olsun kendilerini yenileyemeyen uluslara.
Onlar ki, çağın gerisinde kalıp tarihin dışına vurmuşlardır.
Kendilerini yenileyecek yerde...
Bilirsiniz Osmanlı devletini...
İstanbul'dan yönetilirdi son günlerinde
İstanbul'u da Moskova, Viyana, Berlin, Paris ve Londra denetlerdi.
Çöktü başımıza...
Yıkıntının altında kalan biz Türkler, Türk olduğumuzu pek bilemiyordusak da, devletsiz yaşayamıyacağımızı iyi biliyorduk.
Onun için Atatürk her ne ki buyurduysa yerine getirdik.
Emperyalistlermiş meğer aldıklarıyla yetinmeyip Anadolomuzu da bölüşmeye kalkışanlar.
Hepsini, hepsini kovduk son yurdumuzdan.
Yine bilip durursunuzdur Atatürk'ün kurduğu kişilikli Türk devletini...
Ankara'dan yönetilirdi, ama ne Moskova'dan,

ne Paris'ten ne de Londra ve Vaşington'dan denetlenirdi.
Devrimlerin aydınlığı gözleri kamaştırırdı.
Yıllar geçti. Ortalık karanlıklar bürüdü.
Gençlik yolunu bulamaz olmuştu, alazlandı.
Ordu izini göremez olmuştu, yalımlandı...
Atatürkçülüğü boşlatıp devrimlerden sıyrılmak çabasında, sınıksız dışa bağlanmış tutum açık seçik görüldü.
Atatürk, çağırının açık tutulmasını isterdi, tıkanıp kapanmasını istemezdi.
Onun için 27 Mayıs çağrı çıktı. Bilisiz ve kadrosuz almıştı 27 Mayıs Atatürk'ün bu buyruğunu. Gecikemezdi de. Ama bu eksikliği aydınlar kapatırdı, netekim çağcıl bir anayasa ile kapattılar da.
Neyleyelim ki, anayasa ağırlığı ile eyleme geçemedi...
Gine açık seçik görüyoruz ki, tersine gidış sürdürülmekte.
Çağın gerisine dönmeye kalkışıp uluslaşmayı körelten, kaynakları dağıtıp, göstermelik tüketmelik sanayii ile kendi ken-

dini yiyen,
ulusal güvenliği de, bütünlüğü de toplum yapısı da sarsıntıda, üstelik kalkınmakta, güçlenmekte olduğu kör kanısında bir güdümlü karşı karşıyayız bugün...
O ki kurtarıcı ve kurucu Atatürk, devrimci Türk gençliğine güvenmiştir.
O ki Türkiye'nin geleceği, uluscu genç kuşaklarındır,
Öyleyse umutsuzluğa gerek yoktur.
Elverir ki sağ sol çatışmalarının ötesinde ve üstünde olarak, çağcıl gelişmelerin ve yurt gerçeklerinin bilincine varan gençlik, yenden kurtuluşculuk uğraşında desteksiz kalmamasın.
Kendilerini yenileme yeteneğinden yoksun uluslara yazıklar olsun.
Çağın eskisini yenisinin üstünde tutarak tarih dışı kalan uluslardan değildir Türk ulusu.
Elbette kendisini yenileyecekti.
Bağımsız Türkiye'ye özlümler
Kişilikli devlete özlümler
Çağcıl toplum yapısına özlümler
uluslaşmış Türk toplumuna özlümler
Sömürsüz düzene özlümler
Ulusal orduya özlümler
Türkiye'ye mutlu gelecekler, Var olun gençler.

Atalarımız,
milli kurtuluş savaşı sonucunda vatandan emperyalizmi ve yerli işbirlikçilerini kovmuşlar ve bize tam bağımsız bir ülke teslim etmişlerdi. Ne yazık ki, emperyalizm, yerli işbirlikçilerinin aracılığıyla, kısa bir süre sonra dost maskesi altında yurdumuza yeniden çöreklenmiştir.

27 Nisanda kapalı salon toplantısı yapıldı

Geçen sayıda yapılacağını bildirdiğimiz 27 Nisan Anayasa ve Bağımsızlık mitingi, şiddetli yağmur yüzünden, Teknik Üniversite Aşevi salonunda bir salon toplantısı şeklinde yapılmıştır. Toplantıyı açan Raif Ertem:

«28 Nisan olayından bugüne 9 yıl geçmiş bulunuyor. 28 Nisan 27 Mayıs Devrimini hazırlayan olaydır. 28 Nisan Gençliği, kanımı, çekinmeden vererek istediği şeyleri elde etmiştir. Savaşını bir sonuca götürmüştür.

Ama savaş bitmemiştir. 28 Nisan Gençliğinin savaşı bir partinin iktidardan inip diğerinin iktidara geçişi değil, insanca yaşamaya hak kazanmanın savaşıydı. Bu savaş henüz bitmemiştir.

Günümüzün şartları ile 28 Nisan'ın şartlarını karşılaştırırsak arada pek farkın olmadığını görürüz. İktisadi ve sosyal şartlar aynıdır. O zaman, bardağı taşıran son damla olan Partiler ve Bir kısım Basın hakkında kurulan komisyonlar, günümüzdeki Anayasayı Koruma Kanunu arasında fark yoktur. Bugün daha da bir tersliğin içine düşürülmüştür. Acaba kanunlar mı Anayasayı korur, yoksa Anayasa mı kanunları? Anayasa kanunlarla korunmaz. Anayasanın kendisi kanunların koruyucusudur. Anayasayı da biz koruruz. Bu bizim asıl görevimizdir. Aslında Anayasa korunmaz, uygulanır. Ama Anayasaya karşı olanlara karşı savaş yapıldığı için, savaşın görüntüsü böyle oluyor.

Arkadaşlar bugün savaşın koşulları daha da değişmiştir. Artık, yalnızca çift meclis, Anayasa Mahkemesi ile Türkiye'deki yapının değişmeyeceği anlaşılmıştır. Bu kurumlar geriye gitmeye nisbeten önlemler de, ileriye atılım yapan kurumlar değişlerdir. Aslında bütün kurumlar, sistemler insanları mutlu kılmak için vardır. Toplumun huzursuz kılan, onun gelişmesine engel olan her kurum, her sistem adı ne olursa olsun, istediği kadar irili ufaklı partileri bulsun, toplumun yararına değil, zararlıdır.

İşte bu açık oturumda sayın konuşucular, 28 Nisan 27 Mayıs savaşının açısından gelişmeleri inceleyecekler, bundan sonraki savaşın, amaçlarını, stratejisini, taktiklerini ortaya koyacaklar. Konu tartışılarak, müşterek bir karara varılacaktır.

Aslında bugün Büyük bir mitinge hazırlanmıştık. Ama tabiat şartlarını yenemedik. Miting olarak hazırlandık, açık oturum olarak devam ediyoruz. Faydalı olacağı kanısındayız.» demiştir.

Daha sonra söz alan Güçbirliği İstanbul Başkanı Prof. Dr. İsmet Sungurbay şöyle demiştir:

«Tam bağımsızlık ve Anayasa haklarının gerçekleştirilmesi» toplantısında hepinizi sevgi ve saygıyla selâmlarım.

Anayasamıza göre, egemenlik kayıtsız şartsız millettir.

Bu prensip, yeni Anayasamıza, Milli Kurtuluş Savaşımızdan sonraki 1921-24 Anayasalarından alınmıştır.

Milli Kurtuluş savaşı, istilacı düşmanla işbirliği yapan vatan hainleri dışında, eli silâh tutan, balta, kazma-kürek tutan kadın - erkek, genç - ihtiyar bütün milletin kurtuluş savaşıdır. Milletimiz, Anayasanın kendisine tanıdığı egemenliği, aziz şehidlerinin, gazilerinin döktüğü kanları sonucunda elde etmiştir.

İşte, atalarımız kanlarını döşerek milli kurtuluş savaşını kazanmasalardı, egemenliğin kavuştuğu, vatanın toprakları, bütünüyle bizlere teslim edilirdi. Fakat, emperyalizm, yurdumuza yeniden çöreklenmiştir.

Yıdsız şartsız milletin olduğunu söyleyen bir Anayasa prensibi asla söz konusu olamazdı.

Milli bağımsızlık bir kere elde edildikten sonra kendiliğinden sürüp giden bir nesne değildir. Sürekli olarak üzerinde titrenilmesi ve titizlikle korunması gerekir. Bağımsızlık, narin yapıldır, bakımsız kalırsa sararır solar, tanınmaz hale gelir.

Bağımsızlık, bağımlılığın karşıtıdır ve bunlar karşılıklı olarak sürekli bir mücadele içindedirler. Birinin olduğu yerde, öbürü kolayca barınmaz. Birbirini kovan nesnelere bunlar.

Emperyalizm, az gelişmiş ülkeleri bağımlı yapmak ister. Bu amaçla bu ülkeler içinden elde ettiği yerli işbirlikçi hainlerden yararlanma yollarını arar. Öncelikle kendilerine karşı olan bağımsızlık taraftarları gerçek yurtseverlerin, millici güçlerin direnmesini kırmak ister. Binbir türlü hileli yollardan nifak tohumları saçarak millici güçlerin güç-birliği yapmalarına engel olmak ister.

Emperyalizm, millici güçleri kendi aralarında birleşememiş, dağınık bir halde bırakarak sindirmenin, yıldırmanın ve hatta imha etmenin yollarını arar.

Buna karşı, millici güçler de kendi aralarında güç-birliği yapmak ve emperyalizme ve yerli işbirlikçi hainlere karşı saflarını sıklaştırmak zorundadır.

Tarihsel süreç, bu çatışmanın emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin millici güçler tarafından yenilmesiyle çözümlendiğini ortaya koymaktadır. Şu var ki, bu yenilginin gerçekleşmesi, anti-emperyalist bütün millici güçlerin fedakârca, kahramanca sonuna kadar savaşmalarına bağlıdır.

Atalarımız, milli kurtuluş savaşı sonucunda vatandan emperyalizmi ve yerli işbirlikçilerini kovmuşlar ve bize tam bağımsız bir ülke teslim etmişlerdi. Ne yazık ki, emperyalizm, yerli işbirlikçilerinin aracılığıyla, kısa bir süre sonra dost maskesi altında yurdumuza yeniden çöreklenmiştir.

Gerçekten de reformcu bir partinin iktidara gelmesi halinde bile dışardan müdahale imkânı veren ikili anlaşmalar, üçüncü bir dünya savaşında memleketin 32 milyon mezar haline gelmesine yol açabilecek atom üsleri, barış gönüllüleri adıyla en uzak köyerimize kadar sokulan casuslar, bakanlıklarımıza yerleşen yabancı uzmanlar mali politika yönünden bizi kısıtlarak bağlayan konsorsiyumlar, temel sanayimizin gelişmesine engel olan montaj ve ambalaj sanayi Kıbrıs'taki müdahale hakkımızdan yararlanmasını engelleyen sonra da milli kurtuluş bayramımızda limanlarımızı ziyarette ayak direyen filolar v.s. bunların arkasındaki emperyalist ve yerli işbirlikçi güçlerin çıkarımlarıdır.

Yurdumuzda çöreklenen emperyalizm ve yerli işbirlikçilerine karşı güç-birliği yaparak savaşmak, bir avuç işbirlikçinin dışında, hangi sınıftan olursa olsun, her yurtseverin boynunun borcudur.

Emperyalist ülkeler askeri uzmanları tarafından «barutun icadından sonra en tehlikeli silâh» diye nitelendirilmiş olan, bütün millici güçlerin birliğini sağlayarak emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı milli kurtuluş savaşı vermek şərfi, dünya yüzünde ilk defa Mustafa Kemal önderliğinde kanlarını döken atalarımıza aittir.

Atalarımıza layik evlâtlar olup olmadığımız, emperyalizme karşı bu defa da vereceğimiz savaşta göstereceğimiz basirete, yüküklük ve fedakârlığa ve elde edeceğimiz başarıya bağlıdır.

dakârlığa ve elde edeceğimiz başarıya bağlıdır.

Emperyalizm, memleketi yağma ederken, bundan yerli işbirlikçilerine de büyük paylar vermekte ve onları birkaç yıl içinde milyoner yapmaktadır. Buna karşılık, bu yağmaya karşı çıkan gerçek yurtseverler, her türlü belâyâ uğramakta, hatta canavarca öldürülmektedir.»

İsmet Sungur bey'den sonra kürsüye gelen TMGT Genel Başkanı Kâzım Kolcuoğlu Milli kurtuluş davamızın 50. yıldönümüne giriyoruz fakat bu yıldönümünde 50 yıl önce yurt dışına atılan emperyalizm değişik biçimlerde tekrar içimize girmiştir.

Emperyalizmin yurdumuza bu ikinci girişi Milli kurtuluş mücadelemizin 25-30 yıl sonrasına 1950 lere rastlamaktadır. Şöyleki: Emperyalizm bir ülkeye 4 yoldan girer.

1 — Dış yardımlar 2 — Yabancı sermaye 3 — Askeri ittifaklar 4 — Kültür emperyalizmi.

Emperyalizm Türkiye'ye de bu 4 yoldan girmiş önce 1948 den itibaren dış yardım alınmaya başlanmış, 1951 de yabancı sermayeye yurt kapıları açılmış fakat yabancı şirketler sermayelerini teminat altına alabilmek için 1952 deki NATO ittifakına dayanarak yaptığı 52 ikili anlaşmasıyla sermayesini teminat altına almıştır. Yatırım alanlarını ve biçimlerini de kendilerine uygun hale getirmek içinde Amerikalılar 1954 de kendi elleriyle yabancı sermayeyi teşvik ve petrol kanunlarını hazırlamışlar ve bu kanunları parlamentodan geçirmişlerdir. Türkiye'deki aşırı karlarını ve işbirlikçileriyle kurdukları düzeni sürdürebilmek için kültürümüze de el atarak kapitalist bir temele dayanan üretici değil tüketici bir eğitimi kendi uzmanları ve barış gönüllüleri yoluyla gerçekleştirmişlerdir. O zamanın, siyasî iktidarı bütün bunların su yüzüne çıkarmaması için fikir hürriyetini ortadan kaldırmıştır. 28 Nisan 1960 da Türk Gençliği, klasik hak ve hürriyetleri kısıtlayıcı kanunlara karşı direnmiş ve 27 Mayıs 1960 da yapılan devrimci bir müdahaleyle mesrutiyetini kaybetmiş iktidarı tasfiye edilmiş devrimci hareketin getirdiği 1961 Anayasası sosyal milli laik hukuk devleti temelinde oturtulmuştur. Bugünkü gençlik bu anayasanın kendisine tanıdığı özgürlüğe dayanarak bilinçlenmiş ve emperyalizmin Türkiye'ye yukarıda belirttilen 4 temel noktadan çıktığını kavramış ve bunun için de mücadelesini bu 4 noktaya karşı yöneltmiştir. 1964 de yeraltı kaynaklarının millileştirilmesi kampanyasına daha sonra ikili anlaşmalar ve Amerikan üslerinin kaldırılması kampanyasına girmiş de de boykot ve işçilerin Kültür emperyalizmine karşı demokratik ve halka dönük üniversite mücadelesine girişmiştir.

Ayrıca yine montaj sanayii ve yabancı sermayenin Türkiye'deki gerçek yüzünü ortaya çıkarmıştır. Gençliğin bilincel anti-emperyalist, anti-feodal mücadelesi yanında işçiler ve topraklessiz köylüler de Anayasanın kendilerine tanıdığı demokratik direnme haklarını cesitli biçimlerde kullanmışlardır.

Bu gelişim içinde mücadelenin yönü artık açık olarak ortaya çıkmıştır devrimci kuruluşlar ve kişilere düşen görev bu mücadeleyi ortak cephe içinde tam bağımsız gerçelden demokratik Türkiye'yi amaçlayarak en güçlü biçimde devam ettirmek ve hergün hedefe doğru bir adım daha yaklaştırmak olmalıdır. demistir.

(Devamı 15. Sayfada)

haydar
tuncakanat
açıklıyor

İKİLİ ANLAŞMA

GİRİŞ: İkinci Dünya Savaşından sonra gelişerek kuvvetlenen milliyetçilik akımları, sömürge imparatorluklarının yıkılmasına yol açtı. Bu defa sömürgecilik de şekil ve ad değiştirerek iktisadî, askerî, teknik yardım adı altında ikili anlaşmalarla az gelişmiş ülkelere, bu arada Türkiye'ye de yavaş yavaş sızarak yayıldı ve çok kuvvetli iktisadî, askerî ve siyasî bağlarla Türkiye'yi sınıksız bağlayarak dış yardıma ve Amerika'ya her geçen gün biraz daha artan ölçüde muhtaç bir duruma getirdi.

Türkiye, Dumlupınar'da emperyalist istilâcılara ve onların uşaklarına karşı kazanmış olduğu zaferi Lozan'daki siyasî zaferle de süslüyerek kapitülasyonlara son vermesini bilmiştir. Bu büyük zaferin iktisadî bir zaferle taçlandırılmadığı takdirde kısa bir süre sonra bir işe yaramayacağını işaret eden büyük Atatürk'ün direktifleri ile, yurt içindeki yabancı sermayenin ve yabancı kuruluşların devletleştirilerek millileştirilmesi ve sanayileşerek kalkınmak için iktisadî devlet teşekküllerinin kurulmasına başlanmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sona erdiği zaman Türkiye'de devletçilik, hemen her alanda tecrübeli ve güçlü bir durumda idi. Türkiye, iktisadî devlet teşekkülleri eli ile ve mevcut kalkınma potansiyeli ile, hızla kalkınmaya elverişli ülkelerin başında geliyordu. O tarihlerde Türkiye'ye gelen yabancı uzman ve danışmanların özellikle iktisadî devlet teşebbüslerinin kötü işletmeciliği ve verimsizlikleri üzerinde durdukları bilinmektedir. Bu kuruluşları gözden düşürüp özel teşebbüsün verimliliğini ve üstünlüğünü ispatlamak için verilmiş bir hayli uzman raporu mevcuttur. Devletçiliğin yaygın ve güçlü olduğu Türkiye'de modern somürgeciliğin işbirliği ve komisyonculuğunu yapacak, hükümetlere etkili olacak derecede güçlü bir özel teşebbüs yoktu. Bu nedenle modern sömürgecilik Türkiye'nin özel şartlarını da gözönünde bulundurarak çok ihtiyatlı ve iyi hazırlanmış bir plâna göre belirli bir zaman süresi içerisinde sömürüye uygun bir ortamı geliştirmek için yavaş fakat kararlı bir tutum içerisinde bilinçli bir uygulamaya girdi.

İkili anlaşmalara, zamanın müsaadesi ölçüsünde kısa bir göz atığımızda, Lozan'da kazandıklarımızı çoktan yitirmiş olduğumuzu anlamak güç olmayacaktır. Başlangıçta bir dost ve yardım eli gibi uzanan Amerika'nın bir müddet sonra nasıl bir yumruk olarak Türkiye'nin boğazına sokulduğunu ve halkımıza kan kusturduğunu göreceğiz. Modern Kapitülasyonlar ve sömürü düzeni, ikili anlaşmalarla Türkiye'nin siyasî, askerî ve iktisadî bağımsızlığını yok etmiştir denilebilir. Türkiye'nin Ulusal çıkarlarını, kanunlarını, mahkemelerini ve Anayasa'sını hiçe sayan bu ikili anlaşmalarla, Anayasa'mızın getirdiği düzene aykırı; bugünkü adaletsiz düzensizliğin sürdürülmesi istenmesinin nedenleri de daha kolay anlaşılacaktır. Yardım adı altında oynanan oyunların ve sürdürülmesi istenen sömürü düzeninin belgelerini ikili anlaşmalarda açıkça görmek mümkündür. **Bilinçli bir kurtuluş ve bağımsızlık hareketi için ikili anlaşmaların iyice incelenip anlaşılması şarttır.** Biz bu yazımızda özellikle Amerika Birleşik Devletleri ile T.C. Hükümeti arasında yapılmış olan ikili anlaşmalardan söz edeceğiz. Konsorsiyumun şartlı program ve proje kredilerinden söz etmeyeceğiz.

TARİHÇE: Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayından bir kanunla geçerek Resmî Gazetede

yayınlanmış olan bu anlaşmalarla ilgili olarak yaptığımız araştırmada; Türkiye ile Amerika arasında şartlı ilk ikili anlaşmanın 23 Şubat 1945 tarihinde imzalanan karşılıklı yardım anlaşması olduğunu gördük.

Bu yardım anlaşmasının beşinci maddesine göre; Amerika'nın Türkiye'ye vermiş olduğu malzeme ve teçhizat, Amerika Cumhurbaşkanının isteği üzerine geri verilecektir.

O tarihten günümüze kadar gelen, Türkiye ile A. B. Devletleri arasında yapılmış anlaşmaları genel olarak siyasî, askerî ve iktisadî olmak üzere üç grupta toplamaya çalışacağız.

İKİLİ ANLAŞMALARIN ELEŞTİRİLMESİ: İlk

şartlı ikili anlaşmanın Türkiye ile A. B. D. arasında 23 Şubat 1945 de yapıldığını söylemiştik. O tarihlerde ikinci dünya savaşı devam ediyordu. Harpten sonra imzalanan ilk ikili anlaşma, T.C. Hükümeti ile A.B.D. Hükümetleri arasındaki ödünç verme ve kiralama ve mutalebelere müteallik anlaşmadır. 7 Mayıs 1946 da imzalanmıştır. İkinci Dünya Harbi sırasında ödünç verme ve kiralamadan Türkiye'nin Amerika'dan aldığı teçhizat ve malzemenin malî yönünün tasfiyesini öngören bir anlaşma olmasına rağmen; Milletlerarası ticarete her türlü farklılığın kaldırılmasını, gümrük tarifelerinin ve diğer ticarî engellerin indirilmesi ve hafifletilmesini, ödünç ve kiralama

suretiyle verilen malzeme ve teçhizatın 1 Eylül 1945 den sonra herhangi bir zamanda Amerika Cumhurbaşkanının isteği üzerine geri alınabileceği şartlarını da beraber getirmiştir.

27 Şubat 1946 tarihli bir anlaşma ile Amerika, Türkiye'ye Türk arazisi dışında bulunan tasfiye halinde satılığa çıkarılan Amerikan teçhizat ve malzemesinin satın alınması için 10 milyon dolarlık bir kredi veriyor. Şartları şöyle:

Kredi 10 sene vadeli % 3 faizli ve dolarla ödenecek. Yalnız Amerika bu taksitleri resmî rayiç üzerinden Türk parası olarak istiyebilecektir. Bu paralar Merkez Bankasında bir hesaba yatırılacak ve Amerika'nın arzusunun göre;

1. Harsî, terbiyevî ve insanî gayelere,
2. Amerika tarafından Türkiye'de kullanılan memurların ücretleri dahil olmak üzere Birleşik Devletler'in masraflarına tahsis edilecektir.

Gerçekte bu tarihlerde Amerika'nın harp sonrası tasfiye ettiği malzeme ve teçhizatı satın alacak kadar Türk Hükümetinin kasalarında döviz vardı. Fakat, açılan bu kredi ile yine Amerikan malzemesi satın alınıyor, boçlanan Türkiye bu borcunu Türk parası olarak Türkiye'deki Amerikanlıların arzularına göre kullanmaları için onların emirlerine veriyor. Bu suretle Amerika Türkiye'deki Amerikan Kolejlerinin, Amerikan Kültür Derneğinin, Haberler Servisinin ve Sefaretin bütün masraflarını Amerikadan bir kuruşluk döviz dahi

Bay % 10 o devrin renkli simasıydı. Fatin Rüştü Zorlu, ülkeyi satan her anlaşmadan belirli bir yüzde almayı ihmal etmiyordu. Resimde Bayar, Menderes ve Zorlu Yassı ada mahkemesinde görüyorlar.

çabarm
kalmıy
ması l
nu da
kredi
yine b
rühil a
bat 194
dolarlı
paraları
bir adı
Bileşil
t. Jana
alınma
Ve yine
da yap
tidat s
lesi su
karşılık
arzusun
mutabil
mksatle
nu» kur
ve 4'ü
ken Elç
Kor
mlı: Sa
olecak
Türk pe
merikan
için atıl
de Was
bağlı kr
anlaşma

1.
rafından
hizmetle
ve 30 m
Türkiye

2.
men ve
bina öd

3.
şartlar
ve faiz
olarak
«mahall
anlaşma
labilece
İÜ olara

Bu
kan idâ
ahmabil
telimat
parası l
erî kull
uygun ş
senesi
1948 ta
tokolda
kümüti
için hus
lecektir
C. Hükü
ce/erke
dahilind
ya idan
liyettini
geliştirm
vik etm

ANLAŞMALAR

BAYAR VE MENDERES

Bu iki kafadar, Amerikan emperyalizminin sadık dostları çıkmıştı. Türkiye'nin büyük bir hızla Amerikan vesayesine girmesinde başrolü oynadılar.

çalışmadan temin etmek imkânına sahip olmakla kalmıyor, ileride Türkiye'de yerleşip teşkilatlanması için ilk ve ön hazırlıklarını yapma imkânlarını da elde etmiş oluyor. Bu on milyon dolarlık kredi anlaşmasını iyi bir fırsat bilen Amerika, yine bu anlaşmaya dayanarak 6 Aralık 1946 tarihli anlaşmada ve 27 Aralık 1949 tarihli, 27 Şubat 1946 tarihinde Kahire'de imzalanan 10 milyon dolarlık kredi anlaşması gereğince elde edilen paraların kullanılmasına dair olan anlaşmalarda bir adım daha ileriye giderek, Türkiye'de Amerika Birleşik Devletleri'nin bu kredi taksitlerinden toplanan Türk paraları ile taşınmaz mallar satın alınmasına müsaade edilmesi şartını da getiriyor. Ve yine bu toplanacak paralarla Eğitim sahasında yapılacak temaslara bilginin ve meslekî istidat sahiplerinin daha geniş mikyasta mübadelesi suretiyle T.C. ve A.B.D. milletleri arasında karşılıklı anlaşmayı daha ziyade inkişaf ettirmek arzusunda bulduklarından aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır» deniliyor. Ve Türkiye'de bu maksatla bir «Birleşik Devletler Eğitim Komisyonu» kuruluyor. Komisyonun 9 üyesinden 4 ü Türk ve 4 ü Amerikalı, Başkanı ise Türkiye'deki Amerikan Elçisidir.

Komisyonun görevleri de ayrıca belirtilmiş: Sadece Amerika Dışişlerine karşı sorumlu olacak! Masraflar Türkiye'de bu özel hesaptaki Türk paralarından karşılanacak... Türkiye'de Amerikalı ve Amerikan sempaticileri yetiştirmek için atılan plânlı adımlar!.. 2 Kasım 1948 tarihinde Washington'da imzalanan 30 milyon dolarlık faizli krediye de dokunmak faydalı olacaktır. Bu anlaşmada:

1. İdareci (ekonomik işbirliği idarecisi) tarafından zaman zaman tasvip edilecek emtia ve hizmetlerin iktisabını finanse etmek maksadı ile ve 30 milyon doları aşmamak şartı ile eximbank Türkiye lehine bir kredi açacaktır.

2. Eximbank, idarecinin tayin eyliyeceği zaman ve miktarlarda işbu krediden Türkiye hesabına ödemelerde bulunacak.

3. Akid taraflar gayrimüsaait ekonomik şartlar veya herhangi diğer sebeplerle resülmal ve faiz taksitlerini ödeyemez ise, Türk parası olarak ödemesi kabul edilebilecektir. Ancak, «mahallî para ile tasfiyeye müteallik herhangi bir anlaşma bu paranın hangi maksatlar için kullanılacağını de tasrih edebilir» gibi şartları örtülü olarak getirmektedir.

Bu kredi ile Amerikadan Türkiye'deki Amerikan İdarecisinin onayıyla mal ve hizmetler satın alınabilecektir. Eximbank, bu idarecinin verdiği talimat üzerine ödeme yapacaktır. Bu kredi Türk parası ile ödenecek olursa, Amerika bu parayı nasıl kullanacağını da bir anlaşma ile kendine en uygun şartlar içerisinde tesbit edebilecektir. 1950 senesi Ocak ayının 31'inde imzalanan 4 Temmuz 1948 tarihli İşbirliği Anlaşmasını tadil eden protokolda ise: «T.C. Hükümeti A.B. Devletleri Hükümeti ile zaman zaman uyulacak masraflar için hususi hesapta artan bakiyeden para çekebilecektir. Hususî hesaptan para çekmek için T. C. Hükümeti tarafından ileri sürülen teklifleri inceledikten, A.B.D. hükümeti, T.C. hükümeti, T.C. dahilinde nakdi ve malî istikrarı desteklemek veya idame etmek ve T.C. dahilinde istihsal faaliyetini milletlerarası ticareti ve yeni kaynakları geliştirmeyi ve bunlara matuf araştırmaları teşvik etmek hususundaki ihtiyacı ve bilhassa:

b) Amerikan kaynaklarındaki eksiklikler ve muhtemel eksiklikler dolayısıyla A.B.D.'de ihtiyaç duyulabilecek olan malzemenin daha fazla istihsal imkânlarını araştırmak veya geliştirmek için yapılan masrafları nazarı itibare alacaktır.» denilmektedir. Bu maddeye göre Türkiye Merkez Bankası'nda biriken karşılık paraları Amerika Türkiye ile yaptığı her anlaşmada daha serbest ve daha çeşitli maksatlar için kullanılabilir; fakat bu paraların kullanılmasının enflasyonist tesirler yapmamasını da A.B.D. düşünmeyi ve malî istikrarı devam ettirmeyi taahhüt ediyor. Amerika bu parayı kullanırken Türkiye'nin istihsalını arttırmak, Ticareti geliştirmek ve kendi pazarlarını genişletmek için Amerika'da, eksikliği duyulan malzemelerin daha fazla üretilmesini sağlamak için araştırma ve geliştirme nedenleri ile, bu Türk liralarnı kullanma imkânını elde etmektedir. Bu malzemelerin ne olduğu belirtilmediği için, sadece Amerikalıların yorumuna kalıyor. Kolaylıkla yutulmasına imkân olmayan bu uyuşturucu ve acı hapın yanına hibe» diye bir şekerleme de konulmak suretiyle tatlılaştırılmak istendiği gözden kaçırılmamalıdır. Amerika asıl maksadını örtmek ve bazı direnmeleri kırmak için, «hibe» en kuvvetli ve tesirli silâh olarak kullanıyor.

Tarım ürünlerinin ticaretinin geliştirilmesi ile ilgili bir Amerikan kanununa göre; Türkiye ile Amerika arasında yapılan anlaşmalara gelince:

12 Kasım 1956 senesinde imzalanan bir anlaşmada; «T. C. Hükümeti ile A.B.D. Hükümeti; her iki memleket arasında olduğu gibi, diğer dost milletlerle de ziraî emtia ticaretinin A.B. Devletlerinin bu mallara ait mutad pazarlarını değiştirmeyecek ve Dünya ziraî mahsül fiyatları üzerinde tesir icra etmeyecek şekilde geliştirilmesi arzusunun müşahade ederek:

A.B. Devletlerinde istihsal edilen ihtiyaç fazlası ziraî emtianın Türk lirası mukabilinde mübayaasını, ticaretin bu şekilde genişlemesine medar olacağını nazarı itibare alarak aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.» deniliyor.

Demokrat Parti İktidarının ilk yılları sırasında hava şartlarının iyi gitmesi ve yeni sahaların açılması sonucu fazla tarım ürünlerini ihrâc edeceği sanılan Türkiye aç kalmıştı. Amerikan Yardımını en etkili kullanan ve çabuk sonuç alan ülkelerin başında gösterilen Türkiye, Amerika'nın satamadığı ihtiyacından fazla olan ürünleri için pazar olmak üzere resmen anlaşma yapıyor ve Amerika'nın mutad pazarları Türkiye'yi de içine alarak genişliyordu. Bu anlaşmaya göre Amerika Türkiye'ye;

Buğday	31.6 milyon dolar
Mısır	0.6 " "
Donyağı	3.3 " "
Dondurulmuş et	4.4 " "
Navlun	6.4 " "
	46.3 " "lık

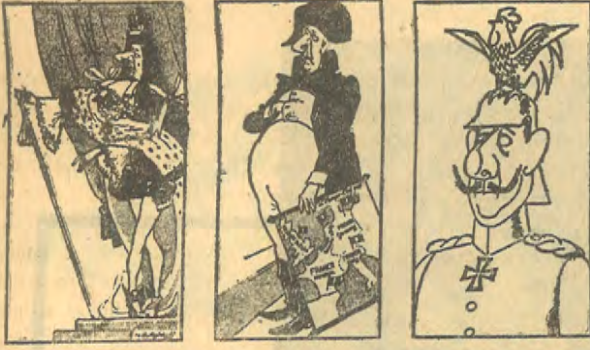
% 4 faizle borçlanıyor. Don yağı ve donmuş et için o tarihlerde Türkiye'de pazar yoktu. Fakat, yine bu anlaşmanın IV ncü maddesinin 3 ncü fıkrasına göre: «Her iki hükümet bu anlaşmanın tabikinde hususi ticaret erbabına tesirli şekilde faaliyet göstermelerini mümkün kılacak ticarî şartları sağlamaya çalışacaklar ve ziraî maddelere ait devamlı piyasa taleplerini arttırmak ve geliştirmek için ellerinden gelen gayreti sarfedeceklerdir» şartına göre, sabun yapımında zeytinyağı kullanılması yasak edilerek büyük bir kısmı veya tamamı domuz yağı olan donyağları ile sabun yapımı mecburiyeti bir kararname ile getirildi. Müslüman âdetlerine göre kesilerek kanı akıtılmamış dondurulmuş Amerikan malî etler Türk halkına yedirildi. Diğer taraftan da müslümanlığı Hükümet kimseye bırakmıyordu.

Özel teşebbüs erbabını destekleme şartı da her mahallede kısa zamanda bir milyoner yaratma teranesi ile destekleniyor kamu teşebbüsleri üzerinden ve hükümet eliyle yeni zenginler türetiliyordu. 25 Ocak 1957 tarihli bir ek anlaşma ile de Türkiye'ye Amerika'nın tarım ürünleri fazlasından,

Buğday	7.40 milyon dolar
Arpa	2.20 " "
Mısır	2.50 " "
Konserve siğir eti	0.50 " "
Peynir	0.60 " "
Süt Tozu	0.03 " "
Pamuk tohumu veya soya yağı	3.90 " "
Nakliye	2.27 " "
% 4 faizle	19.40 " "

borçlanıyor.

Görülüyor ki: Konserve siğir eti, süt tozu ve soya yağı ve Amerikan peyniri de bu anlaşma ile getirilerek Türkiye'de yeni pazarlar yaratılacaktır. Bu tarihlerde ucuz verilen ve halkın alıştırılması için de geniş bir propaganda kampanyası açılan margarin yapımında kullanılan en kötü cinsten soya yağlarının rıhtımlarda senelerce beklediğini hatırlayanlar olacaktır. Fakat Amerika yılmadı, soya yağı Türkiye'deki öz malımız zeytinyağının yerini kısa zamanda aldı; süt tozu okullara zorla verilerek alıştırıldı. O günden bugüne pazar gelişiyor ve genişliyor. Bu tarihlerde A-

FRANSA'da

Ve nihayet general De Gaulle da düştü. 27 Nisan referandum'u, beklendiği gibi, dünya çapında akisleri olan bir sonuçla gitti: Fransız seçmeni bölgesel reformları ve senatonun yasa-yetkisinin kaldırılmasını öneren tasarıya, gerçekte de Gaulle yönetimine, HAYIR dedi. Böylece «Ben gidersem anarşi gelir» şantajı geçersiz bir silâh oldu artık.

Halk oyuna sunulan tasarı, yasal, ekonomik ve mali yönlerden kısmi bağımsızlığa sahip 21 bölge kurulmasını öngörüyordu. Bu bölgelerin yasama meclisleri, devlet kredilerinin onda birini, kendi kararlaştıracakları işlere yatırılabileceklerdi. Ayrıca devlet yatırımları da 3 grupta toplanıyordu. (A) grubu yatırımları (şehirlerarası yollar, telekomünikasyon tesisleri, bilimsel araştırmalar) gerçekleştirme işini devlet üstüne alıyor (B) ve (C) gruplarını ise bölgelere devrediyordu. Bu arada, yeni kurulacak bölgesel sisteme uydurmak gerekçesi ile senatonun yasa-yetkisi kaldırılıyor ve tek meclis sistemine dönülüyordu. Tasarı yeni sistemle ilgili mali, ekonomik ve yasal detayları içeriyordu ve aslında uzmanlardan kurulu komisyonlarda tartışılması, meclislerden geçmesi gereken bir kanunun «halk oyu»na sunulmasının «garabeti» ortadaydı. Hal böyleyken, referandumun bir «güven oyu» haline getirilmesini yadırgayan, bunu da Gaulle'ün inatçılığına bağlayan yorumlara şaşmamak elde değil... Oysa «güven oyu» istenmesi, bu kadar teknik ve karışık sorunların halk oyuna sunulmasını açıklayan tek nedendir. De Gaulle yönetimi ve genellikle Fransız kapitalizmi büyük güçlüklerle karşı karşıyadır. Amerikan emperyalizmi bir yandan Fransız şirketlerinin hisse senetlerini ele geçirerek, bir yandan İngilizlerin ortak pazara girme taleplerini destekliyerek Fransayı sıkıştırmaktadır. 1968 Mayıs

— 1958'de muzaffer bir edayla Elysée sarayına girerken —

olayları ülkenin ekonomisini ve mali dengeyi altüst etmiştir. Frangın devalüe edilmesi için dış baskılar artmıştır. Ve Fransada SOL, burjuvazinin rahatça at oynatmasını engelleyecek kadar gelişmiştir. Yani bütün bu güçlüklerin üstesinden, emekçi sınıfların sırtından ödün verecek gelmek, büyük grevlere, karışıklıklara yol açabilir.

De Gaulle, önümüzdeki günlerde, bu zor-

DE GAULLE ve POMPİDOU

ratik düzenini sürdürmesi hergün bugünkü şartlarda, Fransa'da, bir kapitalist iktidarın, burjuva demoklukların daha da artacağını görebek güven oyuna gitmiştir. Hergün daha fazla güçlükler yaratmaktadır.

Ve nihayet Fransız halkı, demokrasiden verilen ödünleri yeterli bulmuş, «karışıklık ve anarşi» şantajını kullanan De Gaulle'e HAYIR demiştir. Böylece Fransız burjuvazisinin, SOL'un iktidara gelmesini önlemek üzere ortaya çıkardığı ve güvendiği bir baraj yıkılmış olmaktadır. İşte bunun için, sevenler ne kadar farklı karakterde olursa olsun, referandum sonu-

merikalıların gerçek niyetlerini sezmeğe başlanırlardan bazıları, Amerika'ya tertiplenen tetkik ve araştırma gezileri ile dikkatleri başka yönlere çekilerek Amerikalılara daha iyi hizmet edecek bir hale getiriliyorlardı. Hibeler asıl maksadı örtmeye fazlasıyla yetiyordu. Gerçekte, Amerikalıların asıl maksatları bu anlaşmalarda belirtilmiştir. Fakat bu anlaşmaları ne gören ve ne de tetkik eden var. 22 Aralık 1959'da 35 milyon dolarlık tarım ürünlerinin Amerikadan ithal için yapılan anlaşmanın bir maddesinde «D, bu anlaşma gereğince iktisab edilen paraların % 25'ini aşmamak kaydıyla, eksport-inport bank of Washington tarafından kanununun 104. (e) bölümü gereğince yapılacak ikrazat ve bu kanunla ilgili olarak zikredilen bankanın Türkiye'deki idari masrafları için 5.25 milyon dolar muadili Türk lirası. Bununla ilgili olarak aşağıdaki hususlarda mutabık kalınmıştır:

(1) Kanununun 104 (e) bölümünde derpiş olunan bu ikrazat Türkiye'deki iş hayatının geliştirilmesi ve ticaretin genişletilmesi maksadıyla Türkiye'deki birleşik devletler firmaları ile bunların ajansları, tabî teşekkülleri ve şubelerine ve birleşik ziraî maddelerinin kullanılması ve tevzi-ne yardım etmek veya pazarların istihlâkını diğer suretlerde artırmak için gereken tesisatın kurulmasını teminen birleşik devletler firmaları ile Türk firmalarına verilecektir.» denilmektedir.

İKİLİ ANLAŞMALAR

% 4 faizle verilen bu 35 milyon doların Türk parası olarak karşılığında % 25'i, yani 8 milyon doları, Türkiye'deki Amerikan tarım ürünleri pazarını genişletecek Amerikan firmalarıyla Türk firmalarına verilmek üzere ayrılıyor. Türkiye'de yetişen tarım ürünlerinin satışı, üretimi, kullanılması ve ihracı baltalanırken, Amerika'dan ithal edilenlerinki ise, geniş teşvik görüyor. Türkiye'nin tarımı bu şartlar altında nasıl gelişsin?

20 Ocak 1958 tarihli ve Amerikan Elçisi tarafından yazılan 1755 sayılı mektupda 20 Ocak 1958 tarihinde akdedilen ziraî mahsul fazlaları anlaşmasıyla ilgili olarak: «İş bu anlaşmayı imza etmekle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (a) 1957 mahsulünden yumuşak buğday veya 1 Ağustos 1958 tarihine kadar diğer herhangi yumuşak buğdayı ihraç etmekten kaçınmayı ve;

(b) 1957 mahsulünden veya 1 Ağustos 1958 tarihine kadar sert buğday ihracatını asgari bir seviyede tutmayı ve bu devre zarfında vuku bulacak her sert buğday ihracatını, Türkiye'nin kendi kaynaklarından finanse edecek muadil miktardaki buğday mübayaatı ile telâfi eylemeyi taahhüt etmektedir.» şeklinde bir mutabakatı Türkiye hükümetinden resmen istemiş ve almıştır.

24 Eylül 1963 tarihli ve 11513 sayılı resmî

Gazetede 21 Şubat 1963 tarihli tarım ürünleri ile ilgili anlaşmaya ek olarak yayınlanan 1222 sayılı Amerikan Elçisinin mektubunda «1. T.C. Hükümeti, 1 Kasım 1962-31 Ekim 1963 tarihleri arasındaki devrede zeytinyağı ihracatının 10 bin metrik tonu aşmayacak şekilde tahdit edecektir. 31 Ekim 1963 tarihinde sona erecek 12 aylık devre içinde 10 bin metrik tonun üstünde zeytinyağı ihracı halinde, Türkiye kendi kaynaklarından karşılamak üzere, Birleşik Amerika'dan ton esasına göre aynı miktarda nebatî yağ mübaya ve ithal edecektir. T.C. Hükümeti anlaşmanın mütebaki devresinde zeytinyağı ihracatını arzu ettiği takdirde, bu ihracatın seviyesi (şayet varsa) senelik tetkikat ve görüşmeler esnasında karara bağlanacaktır. Ayrıca T.C. Hükümeti Amerika'dan 1963-1964 ve 1965 malî senelerinin herbiri zarfında nebatî yağlar ve yağlı tohumlar ihracatını 6400 ton yağa muadil miktarda tahdit edecektir. Bu miktara Amerika Birleşik Devletlerine dost olmıyan devletlere müteveccih 850 metrik tondan fazla olmıyacak ihracat da dahil bulunmaktadır.» Görülüyor ki, Amerika Türkiye'ye yardım adı altında ikili anlaşmalarla kendi ürünleri ve mamul maddeleri için pazarlar geliştirmekte buna mukabil Türk tarım ürünlerinin geliştirilmesini ve ihracatını da önlemektedir. Bu şartlar altında Türkiye'nin ticarî bağımsızlığından söz edilebilir mi?

Şimdi ne olacak?

Fransada kapitalist düzen, stabil (kararlı) denge durumundan, lâbil (kararsız) denge durumuna düşmüştür. Bunun bir düzen değişikliğine yol açması Fransız solunun subjektif şartlarına bağlı bir iştir. Geçen Mayıs'ta «Fransız kapitalist düzenini temelinden sarsan» ve de Gaulle'ün bugünkü yıkılışını hazırlayan öğrenci ve işçi hareketlerini «anarşist» ve «gauchiste» olmakla suçlayan sol partiler bugün sorumluluk altındadırlar.

cu, «Fransız SOLU»nun zaferidir.

Olayın dünyadaki yankıları, yukardaki yoruma, doğrusu ya ters düşüyor. Kimler sevinmiyor Fransız solu'nun bu zaferine kimler? Amerikanın general'le başı dertte politikacıları, Pentagone'un şahinleri ortak pazara giremeyen İngilizler, saldırgan İsrail v.s. üzülenler ise genellikle 3. dünya diye anılan az gelişmiş ülke yöneticileri. Bu çelişmeli durumu açıklayacak olan şey yine De Gaulle'ün birbiriyle çelişen iç ve dış politikasıdır. Gerçekten de, bağımsızlık ilkelerine saygılı ve kişilik sahibi bir dış politika yürüten general, bu özellikleriyle bütün dünyadaki ilerici insanların sempatisini toplarken Amerikan emperyalizmi ve onun yardımcıları için sürekli bir «baş belası» olmuştur. Fransayı NATO'nun askerî kuruluşlarından ayırmış, Vietnam'da Amerikaya Orta-Doğu da İsrail'e cephe almıştır. Böylece bir yandan az gelişmişlerle sağlam politik ilişkiler kurarken bir yandan da bu ülkelerde, Fransız kapitalizminin, Anglo-Amerikan emperyalizmi ile ekonomik rekabet olanaklarını sağlamaya çalışmıştır. Bu bakımdan sözü geçen emperyalist ülkelerin hoşnutsuzluğu veya De Gaulle'ün bağımsız dış politikasına karşı duyulan sevgi ve saygı, referandum sonucunun yorumlamasında, onun ana karakterini değiştirmemelidir: **Bu Fransız Solu'nun zaferidir.**

«Hayır» oylarının ülke içindeki dağılışının tetkiki de bu gerçeği doğruluyor. % 55'in üstünde «Hayır» oyu kullanan bölgeler (Haritada siyah olarak gösterilen güney vilâyetleri ile Paris dolayları) geleneksel olarak, seçimlerde, sol adayları destekliyen bölgelerdir. 1965'de sol cephenin adayı Mitterand'ın çoğunluk kazandığı veya büyük oy topladığı yerlerdir buraları. Tersine olarak, bu referandumda «Hayır» oylarının % 50'nin altına düştüğü bölgelerden hiçbiri, 65 seçimlerinde Mitterand'ı desteklemiş değildi. Yani geleneksel olarak sağcı partileri destekleyen bölgelerdi. Bu bakımdan İsrail'in referandumda bol para harcandığı, sonuçlarda CIA'nın rol oynadığı haberleri ciddiye alınacak nitelikte değildir.

Başkent Paris'te ise De Gaulle tam bir hezimete uğradı. 20 seçim bölgesinin tamamında «Hayır» oyları % 50'nin üstünde. İşçi semtlerinde bu rakam % 60'ı buldu.

Akla gelen soru şudur: Peki, bu oylamada zafer kazanan «Fransız solu» ne durumda? Genel ilkelerden, bugünkü dünya olaylarının değerlendirilmesi ve tutum takınılmasına kadar dağınık ve kararsız De Gaulle'ün istifasından sonra sosyal - demokrasinin yılanmış profesyonelleri hemen su yüzüne çıktılar. Guy Mollet, demec üstüne demec veriyor. Gaston Defferre hemen adaylığını koydu. Komünist olmayan sol'un dürüst tanınan iki ismi François Mitterand ve P. Mendes - France henüz mütereddüt duruyorlar. Bununla beraber Mitterand verdiği bir demecde «kendisi için kabul edilebilecek, makûl ve duruma uygun tek politikanın **solun birliği** politikası olduğunu» söyledi ve «bunu gerçekleştirmek için daha fazla gecikilmemesini» istedi.

Sol'un en güçlü partisi olan Fransız Komün-

nist Partisi, askerî bir darbeye yol açabileceği endişesiyle 1 Mayıs şenliklerini iptal ettikten sonra Sosyalist partiye güçbirliği için somut bir program hazırlanmasını teklif etti. «Sosyalist genel sekreteri Mollet arkadaşına» gönderilen mektubun altında Waldeck Rochet imzası vardı ve özetle şöyle deniyordu:

«Gaullism'in yenilgisi, işçi kesimlerinde ve demokratik güçlerin kuvvetli olduğu bölgelerdeki «Hayır» oylarının tetkikinden gülebileceği gibi, açık şekilde işçi sınıfının ve demokratik kuvvetlerin yükselişini gösteriyor.

«Hayır»ın zaferi ve Cumhurbaşkanının istifası, sol'un politik örgütlerinin ve sendikaların, ortak olarak bir yönetim programı hazırlamalarını zorunlu kılıyor.

Demokratik kuvvetleri birliğinin, Fransa'yı sosyalizm yoluna götürecektir olan ileri demokrasiyi gerçekleştirecek yönetiminin bu programı, ekonomik, sosyal ve politik ölçüleri açıklıkla içermelidir.

Partilerimizin bu konuda anlaşmasının, işçi sınıfı içinde ve halk kitleleri içinde derin ve yenilmez bir birlik doğuracağı açıktır. Çoğunluğu sağlama olanakları böylece ortaya çıkacaktır.

Kendi yönünden F.K.P. bu programın gerçekleştirilmesi için işbirliğine hazırdır.

Memleketin geleceği için bu karar döneminde, sosyalist partinin bu konudaki görüşünü bildirmesini bekliyoruz.»

«Mollet arkadaş»ın partisi henüz bu teklife bir cevap vermedi. Yalnız aynı gün yayın-

GUY MOLLET ve GASTON DEFERRE

MAURICE COUVE DE MURVILLE

ladıkları bir bildiri «Cumhurbaşkanı seçiminde 1958'deki duruma dönülmesini, yani başkanlığın temsili bir makam olmasını, bir politik programa dayanan yönetici bir şef durumunda olmamasını» savunmaları, hangi havalardan çıktıklarını gösteriyor. Bugüne kadar Fransadaki sol hareketin tek cepheye toplanmasının baş sorumlularından olan Mollet'nin, tam da politika sahnesinde rahatça at oynatma fırsatı çıktığı zaman, bilinen tutumunu değiştirip programlı, düzenli bir güçbirliğine yanaşması yakın bir ihtimal değil. Marsilya belediye reisi sosyalist Gaston Defferre'de bütün sol kanatça desteklenmeyeceğini bile bile adaylığını koydu. Önemündeki günler, bütün bunlara rağmen, sol kanattaki kargaşalığın giderilip giderilemeyeceğini gösterecek.

Buna karşılık sağ kanat, De Gaulle'den boşalan yeri doldurmak telâşi içinde, hemen bütünüyle Pompidou'yu destekliyor ki bu da onun şansını artırıyor.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Fransada kapitalist düzen, stabil (kararlı) denge durumundan, lâbil (kararsız) denge durumuna dönüşmüştür. Bunun bir düzen değişikliğine yol açması Fransız solunun subjektif şartlarına bağlı bir iştir. Geçen Mayıs'ta «Fransız kapitalist düzenini temelinden sarsan» ve de Gaulle'ün bugünkü yıkılışını hazırlayan öğrenci ve işçi hareketlerini «anarşist» ve «gauchiste» olmakla suçlayan sol partiler, bugün, büyük sorumluluk altındadırlar. Zaman bu parti yöneticilerinin, tarihî sorumluluklarının altından kalkıp kalkamayacaklarını gösterecektir.

Geçen hafta Salı günü saatler 04.00 ü gösterirken, devrimci ideoloji büyük zaferlerinden birini daha kazıyordu. Teknik Üniversite Öğrenci Birliği'nin yönetimini ve Teknik Üniversite öğrencilerinin devrimci eylemini uzun süre etkilemiş olan oportünistler, kesin bir şekilde tasfiye ediliyor ve bu tasfiyede en önemli rolü oynayanlar, oportünizme en ağır darbeleri indirenler, Yönetim Kurulu'nun doğruyu görmüş ve devrimci saflara katılmış üyeleri oluyordu. Kongrede anlaşılmıştı ki, Harun Karadeniz ve savunduğu anti-Marksist görüşler, kendi yönetim kurulunda dahi yalnız kalmıştır. Ve samimi devrimciler, proleter sosyalistlerinin devrimci saflarını seçmişlerdir.

Kongre, geçen sayımızda da belirttiğimiz gi-

bi, ideolojik mücadelenin gençlik saflarında şiddetle sürdürüldüğü bir alan halinde idi.

Oportünizm uzun süredir kendi kalesi gibi gördüğü bir mevziden sökülüp atılırken, her türlü çareye başvuruyor, anti-Marksist görüşlerini benimsetebilmek için genç devrimcilere bildiriler dağıtıyor, FKF'nin eski oportünist kliniğini alkışçı olarak kongre salonuna yığıyor, delegasyon listeleri üzerinde oynayarak yenilgisini önlemeye çalışıyordu. Ancak bunların hiçbirisi fayda vermiyecekti. Teknik Üniversite öğrencileri kararlarını vermişlerdi. Devrimci saflarda bozgunculuk edenler eleneceklerdi.

Kongre boyunca ideolojik mücadelenin yoğunlaştığı konular şunlar oldu: Homojen olmayan bir kitleye hitabeden öğrenci örgütlerinin

görevleri - Türkiye'de feodal kalıntıların varlığı - bürokrasinin niteliği - irtica ile savaş. Bu konularda oportünistlerin savunduğu görüşler gerçekten ibret vericiydi.

Homojen bir yapıya sahip olmayan öğrenci örgütlerinin görevlerini proletaryanın siyasal örgütünün görevleriyle karıştırıyorlardı. Onlara göre İTÜ Öğrenci Birliği'nin görevi, işçi ve köylüyü bilinçlendirmekti. Çünkü Türkiye'de bir proletarya partisi yoktu. O halde görev, İTÜ Öğrenci Birliği'nin omuzlarına yükleniyordu. Bu görevi onlar başarılmıyordu.

İlk bakışta her devrimciyi baştan çıkarabilecek gibi görünen bu görüşler, biraz incelendiğinde ve pratikte hangi davranışlardan kaynaklandığı araştırıldığında, oportünizmin soğuk yüzüyle karşılaşıyordu. Bu beyler işçi ve köylüye sosyalist bilinç verme görevini, Türkiye'de proletaryanın politik örgütünün fonksiyonunu yerine getirmedikleri için, yüklenilmesi gerektiğini ileri sürüyorlardı. Ne fedakârane bir davranış! Ancak acaba bu beyler proletaryanın politik örgütünün doğması ve görevini yerine getirmesi için ne yapmışlardı? Devrimciler, TİP içinde mücadele bavrağını açtıkları, örgüt kademelerinde, kongrelerde kıyasıya mücadele ettikleri, Parti'den atılıncaya dek Parti içindeki mücadele alanını terketmedikleri dönemlerde acaba neredeydiler? Devrimciler bir buçuk yıl önce yayınlamağa başladıkları yayın organlarında Partilileri uyarmağa, onları oportünist yöneticilere karşı mücadeleye çağırarak dönemlerde acaba ne yapıyorlardı? Şunu hemen söyleyelim ki, onlar ve bugün işbirliği yaptıkları kişiler, devrimcilerin karşısında ve oportünist yöneticilerin yanındaydılar ve üst kademede ki koltuk kavgası patlayınca dek en ufak bir mücadele isteği göstermediler. İşte şimdi bu kişiler proletaryanın politik örgütünün görevlerini yerine getirmedikleri gerekçesini ileri sürerek bu görevleri bir öğrenci örgütüne yüklemeye çalışıyorlardı. Gerçek anlamda proletaryanın politik örgütünün olmadığı ve TİP'in yönetici kliniğinin proletaryanın devrimci mücadelesini sapıtma çabasında olduğu doğru idi. Gençliğin kitlelerle temas etmesi, işçi ve köylülerin devrimci mücadeledeki yerlerini alması için eylemde bulunması gerektiği doğru idi. Ancak bu doğrular, proletaryanın politik örgütünün görevlerini, içinde sağdan sola kadar bütün görüşlerin taraftarlarını barındıran bir öğrenci örgütüne yüklenilmesi gerektiği yanlısını doğurmazdı.

Harun Karadeniz tahtaya çizdiği bir şemada, bu görüşün giderek nereye dayandığını da göstermiştir. Çizilen şemada, bir yana öğrenciler, diğer yana işçi sınıfı konulmuş ve öğrencilerin bilince sahip oldukları, buna karşılık devrimci potansiyellerinin olmadığı belirtilmiş, işçilerin ise devrimci potansiyele sahip oldukları halde bilinçleri olmadığı yazılmıştır. Harun Karadeniz'e göre mesele bu şemada açık ortadaydı. Eğer öğrenciler bilinci işçilere götürürlerse, işçiler devrim yapacak ve Sosyalist Türkiye kurulacaktı. Burada proletaryanın politik örgütünün devrimci mücadeledeki önemi ve yeri açıkça inkâr edilmekteydi.

Proleter sosyalistleri bu oportünistçe görüşlere şu karşılığı verdiler :

İTÜ Öğrenci Birliği, bağırında aralarında ideolojik görüş birliği olmayan beş binden fazla öğrenciyi barındırmaktadır ve en büyük görevi bu öğrencilerin mümkün olduğu kadar fazlasını dev-

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Bu sözcükler, çok kez, aralarında ayırım yapılmaksızın hemen aynı anlamlarda kullanılmaktadırlar.

Tarihi bakımdan insan toplumunun gelişim evreleri gözönünde bulundurularak bunlara gerçek anlamlarını verecek olursak:

Savaş esiri (tutsak), insan toplulukları arasındaki çatışma ve savaşlarda, kazanan tarafın elinde tutulu kalan, savaş gücü olarak zararsız duruma getirilen, yenilen tarafın hayatta kalmış bireylerine verilen addır.

İnsan toplumunun ilk dönemlerinde doğanın insanlara sunduğu maddi servetler çok sınırlı olduğu ve insanoğlu, birey, ürettiği ile yaşamını ancak zor sürdürebildiği için, savaş esiri boşuna beslenecek yararsız bir boğaz sayılıyor, bu yüzden de öldürülüyordu.

Zamanla üretim araçlarındaki, özellikle üretim âletlerindeki gelişme sonucu, insan asgari tüketiminin üstünde bir üretim düzeyine ulaşılıyor, yani insan emeğinin veriminde —daha önceki dönemlere oranla— bir artma meydana geliyor. Bu yüzden de evvelce sağ bırakılmalarında yarar görülmeyen savaş esirleri artık kendi asgari tüketimlerinin üstünde bir üretim fazlalığı bıraktıkları için köle olarak alakonuluyorlar. Bazı köleler galiplerinin ortak mülkü, bazıları ise şu ya da bu sahipleri tarafından besleniyorlar.

Yeni türetilen üretim âletleri, üretimi kolaylaştırıp topluluk üyelerinin bir kısmının üretime doğrudan doğruya katılmasına lüzum kalmadan da üretilen servetler toplumun asgari ihtiyaçlarını karşılar duruma gelince, üretim araçlarına sahip olanlar, olmayanların ürettikleri üretim fazlasına sahip çıkmış, el koymuştur. Ve insanın insan tarafından sömürsüne dayanan ilk toplum düzeni, kölelik kurulmuştur. Köleci toplumun başlıca iki büyük sınıfı köleler ve köle sahipleridir. Köleler, köleci düzenin sömü-

ESİR, SERF, KÖLE

rülen, ezilen maddi servet yaratıcılarıdır. Köleler, alınır, satılır, ve öldürülebilir. Kölelerin hiç bir hakları yoktu. Kölelerin eşleri ve çocukları, torunları da köleydiler. Genel olmak üzere kölelerin evlenmelerine ve çoğalmalarına müsaade edilmesi köle emeğinin devamını sağlamak içindi. Bu köle emeği tarihin büyük uygarlıklarını yarattı. En önemli köle kaynakları savaşlardı o zamanlar.

Yalnız köle, üretimi ne olursa olsun, üretimden aldığı pay ancak efendisi için çalışmaya devamını sağlayacak kadar olduğu için, çalışmasının sonuçlarıyla hiç ilgilenmiyordu.

Köleci düzenin sonlarında gelişmiş bulunan yeni üretici güçler emekçinin işine karşı az çok bir ilgi duymasını gerektiriyor. Üretim araçları sahibi de çok düşük verimli köle emeğinden ve köle beslemekten vazgeçerek kısmen serbest bir serfle iş görmeyi tercih ediyor.

Serf, toprak kölesi, toprakbent, toprağa bağlı köle, feodal toplumun yani derebeylik düzeninin insanıdır. Köleci toplumu izleyen bu düzen de bir sömürü düzenidir. Burada üretim araçlarının sahibi derebeyi, feodal senyördür. Derebeyinin serf üzerinde de kısmen sınırlı bir mülkiyet hakkı vardır. Serfi alabilir, satabilir sadece öldüremez. Bütün haklar senyöre aittir. Buna karşılık (!) derebeyi serfini komşu derebeylerin saldırılarına karşı korur. Serfin kullanma hakkına sahip olduğu bir miktar toprağı ve kendi küçük ekonomisi vardır. Sistemlere göre değişen ayarlamalar içinde yılın, ya da ayın veya haftanın bir kısmında derebeyi için, bir kısmında da kendisi için çalışır. Derebeyine karşı derebeylik hakkı karşılığı olarak ürününden aynı olarak ödediği mükellefiyetleri vardır. vb.

Son gençlik hareketleri üzerine..

İçinde bulunduğumuz evre ve gençliğin durumu

Mahir Çayan

F.K.F. Üyesi

Türkiye gibi yarı sömürge ve az gelişmiş kapitalist ve feodal ilişkilerin yan yana bulunduğu bir ülkede, ülkenin kurtuluş mücadelesinin iki devrim sürecinden geçeceği bugün artık tüm bilimsel sosyalistler tarafından bilinen bir gerçektir. Tam bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye, proleteryanın sevk ve yönetiminde tüm devrimci sınıfların oluşturduğu gerçek bir demokrasiyi betimler. Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye'yi kurma mücadelesi de kendi içinde ayrıca evrelere ayrılmış bir sürü aşamadan geçecektir. Ve de her aşama belli ittifakları gerektirecektir. Karşı devrim cephesi de çeşitli birliklerden yararlanacaktır bu süreç içinde.

İçinde bulunduğumuz evre proleteryanın kendisi için sınıf durumunda olmadığı ve proleter sosyalist bir partinin bulunmadığı bir evredir. Bu aşamada, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelede anti-emperyalist etkin azınlık ne denli önemli ise anti-emperyalist gençlik de o denli önemlidir.

İçinde bulunduğumuz dönemde proleter sosyalistlerin ikili bir mücadele biçimi içinde olmaları gerekmektedir; Bir yandan emperyalizme karşı mücadelede tüm millîci sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye hız vermek, diğer yandan proleteryanın politik bilinç vererek örgütlenmesini sağlamaktır.

Bu ikili mücadele diyalektik bir bütündür ve birbirinden ayrı düşünülemez. Bu ikili mücadelenin herhangi bir yanını ihmal etmek sosyalistlerin oportünizmin kucağına iter.

Gençlik bilindiği gibi bir sınıf değildir. Öğrenci gençlik genellikle küçük burjuva kökenlidir ve tüketici durumundadır. Tüketici durumunda olması yurt ve dünya sorunları ile yakından ilgilmesini sağlamaktadır. Ayrıca gençlik doğası gereği atılgandır, coşkuludur, yüreklidir. Her türlü çıkar duygusundan ve ard niyetten uzaktır. Ve de toplumun en az bozulmuş tabakasını oluşturur. Doğaldır ki bu nitelikleriyle gençlik emperyalizmin karşısında, bağımsızlıktan yanadır.

Gençlik devrimci yığınların politik bilince ulaşmadıkları yarı sömürge bir ülkede, bağımsızlık mücadelesinde toplumun devrimci sınıf ve tabakalarını harekete geçiren bir dinamit fitilidir.

Demokratik Öğrenci hareketleri, C.H.P. ve F.K.F.

Bilindiği gibi demokratik öğrenci hareketleri önce her fakültenin kendi fakülte içi meslekî hak istemlerinden başlamış ve bir süre sonra kendine özgü hak istemlerinin ötesine geçmiş ve Amerikancı iktidara hatta sisteme karşı siyasal bir takım belirtiler haline dönüşmüştür.

Başlangıçta öğrenci hareketlerini destekleyen C.H.P. bir süre sonra bu hareketlerin karşısında yer almıştır. Bunun nedenlerini şöylece özetleyebiliriz:

I — C.H.P. küçük burjuva kaypaklığı içinde bocalayan bir partidir. Ve C.H.P. doğası gereği herhangi bir devrimci harekette sonuna dek yürüyemez. İçinde bulunduğumuz Millî Demokratik Devrim mücadelesinde atacağı doğru slogan ve yapacağı eylemlerle C.H.P.'yi etkileyecek bir proleter sosyalist partinin hali hazırda olmaması ve de içindeki anti-emperyalist güçlerin varlığı-

na karşın işbirlikçilerin bugün için ağırlıklı olması da C.H.P.'nin bu bocalamasında ve gerici tavrında çok etkilidir.

II — Emperyalizme karşı olan güçbirliğindeki tüm sınıflar, savaşın kendi yönetiminde yürütülmesi için mücadele ederler. Bu toplumsal mücadelenin her katı için geçerlidir. Bu nedenle ve eski paternalist alışkanlığının da etkisiyle C.H.P. gençliği daima kendi denetimi altında tutmak ister.

Bu son gençlik hareketlerinde şu açık seçik ortaya çıkmıştır; Bugün gençlik C.H.P.'nin diletiği kanallara girdiği 1960 öncesinin gençliği değildir. Köprünün altından çok sular aktı, artık gençlik gerçeğin temelinde indii. Bugün Türkiye Gençliği anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelede doğru sloganlar atan öğrenci kesimindeki bilimsel sosyalistlerin peşinden gitmektedir. Öyle ki, son gençlik hareketlerinde Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonunun bütün tabanı «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye» sloganlarının etrafında devrimci tavrılarını alarak hareketin baltalanması için C.H.P.'den komut alan Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu yöneticilerini yalnız bıraktılar. Bu durumda gençlik kesiminde egemenliğini kaybetmek istemeyen C.H.P.'nin, F.K.F.'nin meslek istemlerinden hareketle anti-emperyalist bir hedefe yönelttiği demokratik öğrenci hareketlerinin karşısında yer aldığını gördük. Amacı hareket içinde F.K.F.'yi yalnız bırakarak tecrid edip, güçsüz bir duruma düşürmektir.

C.H.P.'nin bu gerici tavır alıştı tam ters bir sonuç doğurdu. F.K.F. bu demokratik öğrenci hareketlerinde, öğrenci yığınlarının büyük desteğini alarak daha çok güçlenmiştir. Böylece F.K.F. demokratik köylü hareketlerinden sonra, demokratik öğrenci hareketlerinden de başarıyla, alınının akıyla çıkmıştır.

F.K.F.'nin bugünkü yöneticileri gerek içte oportünizme karşı verdikleri amansız mücadeleyle, gerekse de dışta demokratik köylü hareketlerini ve öğrenci hareketlerini kendine özgü hak istemlerinden hareket ederek politik bir amaçla yönlendirmeleriyle, proleter sosyalist olduklarını eylemlerde de kanıtlamış oldular. Proleter sosyalistler, toplumun çeşitli kesimlerinin kendi özel koşullarını bilimsel sosyalist teorinin ışığı altında yorumlayarak yığınları kanallara girdiler.

Yığınları kavganın hizmetine koymak bu kitlelerin hak istemleriyle ilgili çalışmalara kayıtsız kalmak değildir. Tersine kendi çıkarları için savaşacak olan yığınları bu hak istemi mücadelesinin çevresinde örgütleyebilir, harekete geçirebiliriz. Her hak kesiminde çözülecek sorunlar vardır. Bilimsel sosyalistlerin rolü bu ortak unsurları aramak toplumsal sorunları dinamit fitili haline getirmek için bunlara siyasal bir biçim vermektir. Yığınları öyle bir yere getiririz ki, yığınlar mücadeleye doğrudan doğruya katılır.

Son Gençlik Hareketlerinde Oportünizmin Tutumu

Son gençlik hareketlerinde oportünizmin gerçek yüzünü bir kere daha gördük. Anayasa dışına düşmüş olan Amerikancı iktidara karşı demokratik direnme hareketleri olan öğrenci protesto hareketlerini, öğrenci kesimindeki oportün-

nistler akıl hocalarından aldıkları talimat ile baltalamak için her yolu denediler. Öyle ki, hareket içinde «Bu hareketler faşizmi getirir. Halk mu hareketlere karşıdır ve bu hareketler A.P. iktidarının işine yaramaktadır.» diyerek aynı yorumları yapan, kendi tabanının bile karşı olduğu Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu yöneticileriyle sıkı bir işbirliği içine girdiler.

«Bu hareketler faşizmi getirir» sözü çok komik ve ciddi olmayan uzak bir sözdür. Kapitalizmin diktasının hangi koşullar altında geleceğini bilmek için değil bilimsel sosyalist teoriyi, birazcık sosyoloji bilmek bile yeterlidir.

«Halk demokratik öğrenci hareketlerine karşıdır ve bu hareketler A.P. iktidarının işine yarar.» iddiası da soyut, açık olmayan ve de yanlış bir iddiadır. Halkın hangi kesimi, neye, niçin karşıdır?

Halk soyut bir kavram değildir. Halk ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasında çıkarları devrimde olan sınıf ve tabakalardır. Millî Demokratik Devrim aşamasında olan Türkiyemizde halk, şehir ve köy proleteryanı, şehir ve köy küçük burjuvazisi —orta köylü, esnaf zanaatkar, memur kesimi— ve çekirdek halinde olan millî burjuvazidir. Halkın hangi kesimi anti-emperyalist ve anti-feodal sloganların atıldığı demokratik öğrenci hareketlerinin anlam ve niteliğini anlamıyor ve de karşı tavır alıyor? Yoksul köylü, topraksız köylü bizatihi kendisi toprak işgalleri yapmakta ve öğrenci boykot ve işgallerinin temelindeki gerçeği anlamaktadır. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde halk öğrenci hareketlerinin niteliğini merak etmekte, araştırmakta ve de öğrenmektedir. Örneğin, Söke'den gelen arkadaşlardan öğrendiğimize göre Söke'deki köylüler öğrenci hareketlerinin anlamını anladıklarını ve de desteklediklerini, mücadelenin aynı olduğunu söylemişlerdir.

F.K.F.'nin yönettiği demokratik öğrenci hareketleri toplumsal dinamitin fitilini ateşlemiştir. Toplumun çeşitli kesimlerinde var olan toplumsal patlamalar hızlanmış, topraksız köylünün toprak işgal hareketleri, işçi grev ve fabrika işgalleri yer yer filizlenmeye başlamıştır.

Şimdi, «Bu hareketler A.P. iktidarının işine yarar.» diyenlere sormak gerekir; Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi burjuvazi ve feodalitenin iktidarına karşı, toplumun çeşitli kesimlerinde anti-emperyalist ve anti-feodal kıpırdanmalar yaratan demokratik öğrenci hareketleri mi Amerikan emperyalizminin ve onun iktidarının işine yaramaktadır?

Son gençlik hareketlerinde şu gerçek artık iyice açığa çıktı; Türkiye'de oportünistler —teorik yetersizlikten dolayı yanlış yolda olan omuzdaşlarımız sözümüzün dışındadırlar— aktif bir biçimde ihanetin bataklığı içinde kulaç atmaktadırlar.

«Bize sorarsanız sizin asıl yeriniz bataklık. Ve oraya varmanız için size her türlü yardım yapmağa hazırız.» (1)

Siz o bataklığa saplandıkça, siz Türkiye sosyalist hareketinden ve gençlik kesiminden F.K.F.'den temizlendikçe, Türkiye sosyalist hareketi güç kazanacaktır. Ve de F.K.F. daha güçlü ve daha tutarlı bir sosyalist gençlik örgütü olacaktır.

(1) Lenin, Ne yapmalı?

Devrimci arkadaşlara mesaj

Hasan YALÇIN

Oportünistlerin F.K.F. yönetiminden istifade ederek ayrılmalarından sonra, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği 23. Genel Kurulu da oportünizmi mahkum ederek seçimler maddesine geçilmeden mücadele alanını terketmek zorunda bırakılmıştır.

«Demokratik Devrim», «Bürokratik devrim» diyerek alay eden; «Üst yapı, emperyalizm, ilke v.b.» devrimcilerin kullandıkları birçok kavramları, «bayatlamış sözler» olarak niteliyen; İstatistik Enstitüsü rakamlarını bilimsel araştırma diye ileri sürerek, Türkiye'de feodal kalıntıların olmadığını tanıtlamaya çalışan, gerçek devrimcilerin bütün uyarılarına karşılık, henüz sosyalizmin en temel kavramlarından bile habersiz öğrenciler önünde sosyalizmin stratejisini tartışmaya girip arkadaşların kafasını bulandırma yoluna sapan; irticaa, emperyalizmin devrimcilerle mücadelede önemli bir silah olarak örgütlediği bu kara kuvvete karşı çıkmamak gerektiğini ilân eden ve bunu «İrticaın emperyalizmle çelişkisi vardır, irtica emperyalizmi yenecektir. Ortanın solu da emperyalizmin iktidara gelmesini önleyecektir. Bırakalım irtica ile ortanın solu mücadele etsin, sosyalistlerin yapacak başka işleri vardır.» gibi safatalara dayıyarak, Taksim meydanında baltalarla, tabancalarla devrimcileri öldüren İrtica kuvvetlerine kardeşlerimiz edebiyatı ile neredeyse sahip çıkan; en büyük devrimci teoricienin söz ve yazılarını tahrif ederek, her türlü davranış ve sözleriyle teorilerini reddettikleri bu insanları oportünizmlerine maske yapıp, reformizmlerini keskin devrimcilik edebiyatı arkasına gizleyen; devrimci arkadaşlarımızı en aşağı, en haince suçlamalarla ve iftiralarla karalamaya çalışan, işçi sınıfı meddahlığını ve emekçi sınıflar edebiyatını sosyalizm diye gösterdikleri, mutlaka gerçekleri görüp aramıza katılacak bir kısım arkadaşlarımızı bu kongre için de olsa arkalarından götürmeyi en demagojik yollarla başaran oportünistler, İ.T.Ü.Ö. B. kongresinde bir kere daha mahkûm edilip etkisiz kılınmışlardır.

Devrimci mücadele oportünizmi saf dışı bıraktıkça daha güçlenir. Devrimci mücadelenin gelişme olanağının ilk koşulu oportünizmden arınmaktır.

Gelelim asıl diyeceklerime.

Oportünizm, devrimci gençlik örgütlerinin önemli ikisinden kovulmakla birlikte ölmüş değildir.

En ufak fırsatta yeniden sahneye fırlıyacağından, devrimci düşünce ve eylemi arkadan vuracağından şüphe edersek gafil avlanmış oluruz. Onlar en küçük yanlış abartıp yaymaktan, çamur atmaktan hiçbir zaman geri durmayacak, en adı cemiyetçilik kulis ve taktiklerini devrimci örgütlerimiz üzerine yöneltmeye devam edeceklerdir. Devrimci uyanıklığımızı hiç terketmeden bunların oyunlarına karşı durmamız zorunludur.

27 Nisanda kapalı salon toplantısı yapıldı

(Baştarafı 7. Sayfada)

Daha sonra söz alan İlhan Selçuk; 29 Nisan'ın üstünden 9 yıl geçti. Bu dokuz yıl, bizlere çok şey öğretti. Devrimci güçlerin bilinci gelişti. Bugün burada toplananlar, işte bu bilincin ışığında memleketin kurtuluşunu düşünüyorlar. Ayrıntıları bir yana iterek milli devrimci cephenin çizgisinde buluşmak, devrimci bilincin ve bilimin bizlere yüklediği görevdir.

Bizler bilime inanan kişileriz. Evren'in tüm olaylarında bilimin yol gösterici olduğunu biliriz. Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesinin kapısında bir cümle vardır. Büyük Atatürk'ün sözüdür bu :

— Hayatta en hakiki mürşit ilimdir... der Gazi Mustafa Kemal Atatürk.

Bizler de evrenin akışında bilimsel kanunların geçerli olduğunu onaylıyoruz. Fiziksel, kimyasal olaylarda bilim kanunları nasıl geçerliyse, sosyal ve iktisadi olaylarda öylesine geçerlidir. İnsanlar fizik ve kimya kanunlarını değiştiremezler. Ama bu kanunları öğrenerek tabiata müdahale edebilirler. Bir barajın, bir yolun, bir binanın yapılması böyle olur; denizlerin dibine inmek, göklerde uçmak, uzaya çıkmak böyle olur. Sosyal olaylarda geçerli kanunları da değiştiremez insanlar... Ama sosyal olayların kanunlarını öğrenerek sosyal olaylara insan iradesiyle yön vermek mümkündür, ve bilimseldir. Dağlardan akan dereleri, çayları, nehirleri nasıl bir baraj inşa ederek bir araya getirmek ve bu baraja toplanan suların enerjisinden yararlanmak mümkünse, toplum içinde emperyalizme karşı olan güçleri bir araya toplayarak bundan doğacak güçle devrimi yaratmak mümkündür.

Devrimci, toplumdaki değişimi iradesiyle hızlandırmak isteyen ve kendisini bu yola adayan kişidir.

Demir ısıtılınca genişler, taş bırakınca düşer, madde yanma ısısında yanar. Sosyal olaylar da böylesine bir kesinlikle sürer gider. Amerikan toplumu da sosyal kanunlara tabidir, Sovyet toplumu da, Fransız ve Türk toplumları da... Hepimiz, evrenin bir parçası olan insan toplumunun bilim kanunları gereği değiştirdiğini biliyoruz. Bunu bilmek hiçbirimize bir imtiyaz bahşetmez, bir yücelik duygusu vermez. Bilimsel sosyalizmi benimsemek bir üstünlük değildir. Bazı kişiler diyalektik düşünceyi bilmeden de uyguladılar. Çünkü

mücadelenin mantığında (kuvvetlerin çatışmasında) diyalektik kanunları gizlidir. O kanunları seven nice devrimci, tarihte geniş cephe stratejisini uygulamıştır. Milli Kurtuluş Savaşında Atatürk, milli kurtuluş cephesini bu mantıkla kurdu. Emperyalizme karşı olan veya olmak istidatını gösteren güçleri bir araya toplamak, devrimci cephenin saflarını sıklaştırmak, güçlendirmek; ister Kemalist olsun, ister sosyalist olsun ister ortanın solunda olsun, ister milliyetçi olsun, ister Marksist olsun, ister Troçkist olsun her kişinin kabul edeceği kanundur. Evrenin kanunudur bu...

Ortak düşmana karşı ortak cephe ve güçbirliği, diyalektiğin yani evren yasasının gereğidir. Bu yasayı hiçe sayarak devrimci cepheyi bölen kendi özel duygularını tatmin için sosyalizmi vasıta eden, devrimciliği arkadaşlarına tepeden bakmak için bir gurur aracı olarak kullanan kişi, ne devrimcidir, ne sosyalist... Böyle kişi olsa olsa oportünist olur. Böyle kişinin diyalektikten, mücadele kanunlarından haberi yoktur. Bizler bilimsel sosyalizmi birbirimize malûmatfuruşluk taslamak için değil, devrimci mücadelenin tabiatı olarak duyurmak zorundayız.

İşte devrim savaşı böyle sürecektir; bu koşullar içinde yürüyecektir. Devrimci güçlerin bu konuda sorumu büyüktür. Bir kere ortak amaçlarda ve asgari müştereklerde anlaşıldıktan ve devrimci mücadelenin mantığını sağlam olarak yerli yerine oturtuktan sonra korkmayın. Devrimci irade, ayaklarını bu topraklara sağlam basarsa, çevresindeki kuvvet zamanla çoğalacak, yenilmez olacaktır. Şimdi bir avuş olan sağlam devrimci, yarın bir orduya dönüşür. Sürekli mücadele içinde ve zaman geçtikçe herkes katılır cepheye... Bugün bir siyasi parti veya bir kurum, şöyle ya da böyle kararlar verebilir, devrimcileri kınayabilir, karşısında görünebilir. Bunun hiçbir değeri yoktur. Devrimci kişi, iradesiyle bütün güçlükleri yenecektir. Ve önce kendisine güvenecektir. Fikrinin doğruluğuna güvenecektir. Göreceksiniz zamanla milli kurtuluş ateşi, emperyalizme karşı bütün güçleri yalaz yalaz saracak... Türkiyenin tarihi buna elverişlidir. Milletinin tarihinde ayaklarını basamayan hiçbir devrim başarı kazanamaz. Biz Milli Kurtuluş Savaşımızın mirasını kazanamaz. Biz Milli Kurtuluş Savaşımızın mirasını diyalektiğin icatlarına göre günümüzün koşullarına uygulayan devrimciler olacağız.

DEV-GÜÇ'le ilgili dâva
devam ediyor

FKF genel merkezini
polis bastı

Devrimciler Güçbirliği çalışmalarının Cemiyetler kanununa uymadığı gerekçesiyle, istişari nitelikte bir toplantıya başkanlık etmiş bulunan Prof. Bahrî Savcı ve 21 arkadaşını aleyhine açılmış olan dâva devam etmektedir. Son olarak yapılan duruşmada, Mülkiyeliler Birliği temsilcisi eski Kadırlı Kaymakamı Mehmet Can, TÖS İkinci Başkanı İsmail Safa Güner ve Âşıklar Derneği sekreteri Ahmet Say'ın ifadeleri alınmıştır.

Önceki hafta pazar günü, polis, Fikir Kulüpler Federasyonu Genel Merkez binasını aramıştır. Arama sonucunda birşey bulamayan ve beraberinde birşey götürmeyen memurlar, bu arada FKF'li gençleri içeriye sokmamışlardır.

Bu aramanın 29 Nisan mitingiyile ilgili hazırlıkları yerinde incelemek amacıyla yapıldığı tahmin edilmiştir.

Anti-emperyalist Mücadele

Saffet
Sabri

Sosyalist devletler emperyalizmle olan çatışmalarının çözümünü millî kurtuluş hareketlerini etkili bir biçimde desteklemekte aramak zorundadır. Aksi halde emperyalizmin, sosyalist ülkelerde, karşı-devrimi hortlatmak için giriştiği hareketler başarılı olma eğilimi gösterecektir.

Millîci güçler, emperyalizme karşı etkili bir biçimde ayaklandığında, ya emperyalizm ya ayaklanmayı silâh zoruyla bastırıp, millîci güçleri imha eder, ya da bizim istiklâl mücadelemizde, Cezayirin, Vietnam'ın istiklâl mücadelelerinde olduğu gibi kendisi dize gelip teslim bayrağını çekmek zorunda kalır.

Emperyalist devletler, kendi aralarında çatışma halinde olduğu gibi, tek ya da birbirlerine destek olarak emperyalizmin sömürü alanı olmaktan sıyrılmış ya da sıyrılmaya çalışan ülkelerle de çatışma halindedirler. Emperyalizm var oldukça, bu çatışmaların sürüp gitmesi zorunludur. Zaman zaman şu ya da bu çatışmanın ön plâna geçmesi, bu genel kuralı değiştirmez. Emperyalizm var oldukça toplum düzeni ne olursa olsun diğer ülkeler de aynı çatışmayla karşı karşıyadırlar. İkinci dünya savaşında İngiliz emperyalizminin ana vatani Alman emperyalizminin istilâsından güç belâ kurtulmuştur. Fransız emperyalizminin ana vatanının işgalini Alman orduları 15 günde tamamlamışlardı. Avrupadaki kapitalist düzendeki toplumlar peş peşine Alman emperyalizminin boyunduruğuna girivermişlerdi. Yine aynı harpte Alman orduları yeryüzünün ilk sosyalist devletinin sınırlarını aşmışlar, Leninrad, Moskova, Sta İngratönlerine kadar koca ülkayı işgal etmişlerdi.

Ayrıca, emperyalistler bu savaşlarda sadece kendi öz silâhli kuvvetlerini değil, hegemonyaları altında buldukları ülkelerden sağladıkları silâhli kuvvetleri de kullanırlar. Örneğin bizim istiklâl mücadelemizde, işgal kuvvetleri içinde müstemleke askerleri olduğu gibi İngiliz emperyalizminin denetiminde, Yunan silâhli kuvvetleri de yer almıştı. Şayet Mustafa Kemal önderliğindeki millîci güçler, emperyalizme karşı yeryüzünde o ilk millî kurtuluş savaşında muzaffer olmasalardı, müstemleke askerleri olarak, emperyalist orduların saflarında yine yeryüzünde sosyalist devrimi ilk başarıya ulaştırarak olan kuvvetlerle savaşmak zorunda kalacaklardı. Türk Solu'nun 75. sayısında yayınladığımız İstiklâl Mücadelesinin ilk yıllarına ait tarihi vesikada (1) Mustafa Kemal bu tehlikeye şöylece işaret etmektedir:

«Bu durum karşısında İtilâf Devletleri Bolşevikler ile Türklerin arasını Kafkas milletleri vasıtasıyla kesmek plânını bulmuşlardır. Azerbeycan, Ermenistan, Gürcistan, belki de Kuzey Kafkasya hükümetlerinin bağımsızlıklarını onaylayarak onları kendilerine çektiler. Şimdi Bolşeviklerle vuruşmalarını bir olup bitti yapmak için onları her yoldan kışkırtmakta ve güçlendirmektedir. Bundan başka, bizzat kuvvet göndermeye de başlamışlardır ki, bu kuvvetin etkisiyle hem Bolşevikler ile çarpışmayı çabuklaştırmak ve hem de Kafkas milletlerini gerek Türklerle Bolşeviklerin herhangi bir temaslarını önlemek ve denetlemek düşüncesindedirler. Plân, büyük bir ciddiyetle ve aşırı bir aceleyle uygulanmaktadır. Eğer bu plân başarıya ulaşır ve Kafkas milletlerinin bize karşı kesin bir sed durumu almasıyla

memleketimiz kuşatılmış kalırsa, artık Türkiye için karşı koyma olanakları kökünden yıkılmış olur; ondan sonra siyasî varlıklarını tamamen yitirebilecek olan Anadolu Türkleri İtilâf Devletleri kumandası altında müstemleke askeri olarak ordular teşkil edecek, hem Kafkasya milletlerinin İtilâf birliğinde tutulmasını ve hem Bolşevik İstilâsının durdurulmasını sağlamak için kan dökceklerdir. Bu durumda İtilâf Devletlerine mutlak boyun eğme halinde Türkler için kendilerini feda etmekten kurtulmak emin değildir.»

Bazı sosyalist taslaklarının bilim ve inceleme sözcüklerinin arkasına gizlenip DP ve AP iktidarlarıyla karşı-devrimi seçim yoluyla perçinleme fırsatı bulan siyasî irticaa, hoşşiklik (2) yaparcasına, Mustafa Kemal önderliğindeki Millî Kurtuluş hareketine, tu kaka, demeyi moda haline getirdikleri bu günlerde, bu konu üzerinde, biraz daha durmayı gerekli buluyoruz.

Emperyalizm sömürü alanlarını genişletmekle, kuşkusuz, gayet büyük çıkarlar, örneğin üstün artı-değer elinin altında daimî pazar, alabildiğine zengin ham madde kaynakları sağlamakta, bu çıkarların aracılığı ile kendi ülkesindeki işçi hareketlerini yozlaştırma olanağını da bulmaktadır. Sömürü alanlarının bu genişlemesi emperyalizmi kuşkusuz güçlendirmekte ve sömürülen ülkeleri tek tek ele aldığımızda, bu genişliyen gücünü karşısında, nisbi olarak, daha da güçsüz kılmaktadır. Bir de madalyonun öteki yüzü vardır. Dünyamızdaki topraklar sınırlıdır. Emperyalizm sonsuz genişleme olanaklarına maddeten sahip değildir. Bu nedenle emperyalist ülkeler birbirlerinin sömürü alanlarına göz dikmek zorundadırlar. Bu da bazı emperyalist devletlerin sömürü alanlarının bir diğer emperyalist devlete geçmesini zorunlu kılar. Sömürü alanlarını kaybeden emperyalist devlet artık sahici bir emperyalist ülke olmaktan çıkıp bu el değiştirmeden kazançlı çıkan emperyalist ülkenin, farklı bir biçimde de olsa hegemonyasına girer. Doğal olarak, bu el değiştirmeler çoğu kere büyük savaşlarla sonuçlanan, çatışmalar meydana getirecektir. Bu nedenle, emperyalist devlet diğer emperyalist devletlerle olan çatışmalarını göz önünde tutarak gücünün bir kısmını rezerve etmek zorundadır. Örneğin Amerikan emperyalizmi sosyalist bir ülkelye kendisini İngiliz emperyalizminden daha güçsüz bırakacak bir savaşta tutuşmayı kat'iyyen aklından geçirmeyecektir. Nitekim ikinci dünya savaşında Amerika, pasifikte, İngiliz donanmasına oranla, daha güçsüz kalma ihtimalini önlemek amacıyla, Japonya'ya savaş ilanını erteleyerek, arada kazandığı zamanla Japonya ile girişeceği savaşta batması muhtemel Amerikan deniz kuvvetlerinin yerini alacak gemilerin inşaatını tamamlamaya koyulmuştur. Pasifikte hegemonyayı İngiliz deniz kuvvetlerine kaptırmak tehlikesi olmasa Amerikan donanması Japon donanmasıyla savaşmak için yeni gemiler inşa etmeyi lüzumsuz bulacaktır.

Yine emperyalizm teçhizat ve silâh bakımından kendisinden ne kadar daha geri olursa olsun anti-emperyalist güçleri de hesaba katmak zorundadır. Askeri ve teknik gücünün bir kısmı

nı da buralarda bağlamak zorundadır. Emperyalist devlet sömürü alanlarını ne oranda genişletmişse bu alanları elinin altında tutabilmek için de o oranda gücünü dağıtmak zorundadır. Bu dağıtma zorunluğu emperyalizmi çaresiz güçsüz kılacaktır. Son tahlilde emperyalizm ne kadar güçlü olursa olsun bu güç sınırlıdır. Örneğin emperyalist devletin beslediği asker sayıdır. Pilotları, paraşütçüleri, piyadesi, denizcisi sayıdır. Uçakları, tankları, topları-tüfekleri, bombaları mermileri sayıdır. Dayanışma halinde olduğu diğer emperyalist devletler olsun kapitalist devletler olsun ya da geri kalmış ülkelerin kukla devletleri olsun sayıdır.

Bir de emperyalizmin sömürü alanı olmaktan sıyrılmış sosyalist ülkeler vardır. Bu sosyalist ülkeler varlıklarını sürdürmek için olsun tarihî dönüşümlerini gerçekleştirmek için olsun emperyalizmle sürekli bir çatışma içindedirler. Bu sosyalist devletler içinde ekonomik, teknolojik ve askeri bakımdan, klâsik silâhlar bakımından, nükleer silâhlar bakımından emperyalist devletlerle rahatça boy ölçüşenleri vardır. Ve sosyalist ülkelerdeki üretim güçlerinin gelişme temposunun emperyalist ülkeleri yakın bir gelecekte geride bırakacağını emperyalist mahreçli yayırlar da doğrulamaktadır. Bundan böyle emperyalist devlet, gücünün bir kısmını da böylesine çatışma halinde olduğu sosyalist devletlere karşı hazır bulundurmaya zorundadır.

Sosyalist devletler emperyalizmle olan çatışmalarının çözümünü millî kurtuluş hareketlerini etkili bir biçimde desteklemekte aramak zorundadır. Aksi halde emperyalizmin, sosyalist ülkelerde, karşı-devrimi hortlatmak için giriştiği hareketler başarılı olma eğilimi gösterecektir. Bundan böyle emperyalist devlet anti-emperyalist savaşlara karşı sosyalist devletlerin desteğini de göz önünde tutarak bir güç ayırmak zorundadır.

Emperyalizmi güçlü ya da güçsüz kılan bu ve benzeri etkenleri kısaca göz önüne getirmek bile emperyalizmin sömürü alanına girmiş ülkelerden aktif destek bulmasının, ya da tersine aktif mukavemetle karşılaşmasının emperyalizm için ne denli bir ölüm kalım sorunu olduğunu ortaya koymaktadır.

Emperyalizm egemenliği altına soktuğu ülkede millîci güçlerden gerekli mukavemeti görmezse ilk işi o ülkenin millîci güçlerini mukavemet gösteren ülkenin millîci güçleri üzerine sürmek olacaktır.

Eline mantar tabancası almamış Millî Mücadelenin lafından ürken aydın bozuntularının batıl görüşlerini bir tarafa itip, Millî Mücadele tarihimize sahip çıkalım. Onan ibret ve ders alalım - Bugünkü koşullarda emperyalizmin yeniden defedilmesi için yılmadan çalışılır. Bu yoldaki başarılarımız emperyalizmin yer yüzünden silinmesinde önemli bir etken olacaktır.

(1) Rasih Nuri İleri'nin bu konuda, önümüzdeki günlerde yayınlaysacağı kitap için hazırladığı arşivden.

(2) Hoşşiklik. Hoşşik, sözcüğünden öretilmiştir. Yağcılığı huy edinme.

rÜRK SOLU : Haftalık Gazete — Sahibi : Şerif Tekben — Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Bora Gözen — İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi : Babiâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon : 27 39 61 — Ankara İemsilciliği : Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A — Dizi Tertip : ÖZ—GÖR Matbaası — ÖZGÖR Matbaası İşçileri

İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel : 27 09 49 — Anadolu Dağıtımı : GA - ME - DA — Yıllık Abonesi : Yurt İçi 40 TL., Avrupa uçak : 80 TL., Amerika uçak : 170 TL., — İlan : Santimi 20 TL., Yayın İlanları yüzde elli (% 50) indirilmiştir.